

šibenski list

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA OPĆINE ŠIBENIK

Cijena 20 dinara — Izdaje Novinsko-izdavačko poduzeće «Štampa» Šibenik — Direktor MARKO JURKOVIĆ — Mjesečna pretplata za SFRJ 100 dinara, za inozemstvo 200 dinara — Tekući račun: Komunalna banka Šibenik 435-11-1-8 * Telefon štamparije 22-28 i 29-53

TACNO U 9 SATI

Trećega studenoga, na dan kada su prije 20 godina u rano jutro ušle u grad prve jedinice NOV i donijele Šibeniku slobodu, završen je program svečanosti u proslavi ovoga značajnog datuma.

Tačno u 9 sati otvorena je svečana sjednica Općinske skupštine u kinu »20 aprila«.

Pored odbornika, saveznih i republičkih poslanika, sjednici su prisustvovali Većeslav Holjevac, član Izvršnog vijeća Sabora, predsjednik Kotarskeskupštine Split, inž. Zvone Jurišić predsjednik Općinske skupštine Jakov Grubišić, sekretar Općinskog komiteta SK Paško Periša, predsjednik Općinskog odbora SSRN Josip Ninić, predsjednik Općinskog sindikalnog vijeća Nikica Bujas, predstavnici JNA na čelu sa general-majorom Milošem Uzelcem, te ostali gosti.

Sjednici su prisustvovali i predstavnici susjednih općina Splitska, Trogira, Drniša, Knina, Benkovca, Biograda i Zadra.

Predsjednik Općinske skupštine Jakov Grubišić, nakon što je otvorio svečanu sjednicu i pozdravio prisutne goste govorio je o akcijama koje su prethodile oslobođenju Šibeni-

ka 3. studenoga 1944. godine. On je odao priznanje i zahvalnost živim i palim borcima za oslobođenje grada.

Govoreći dalje o privrednom usponu Šibenika nakon oslo-

bođenja, predsjednik Općinske skupštine iznio je kao bitne elemente: veliki elan naroda u obnovi porušenog grada izgradnju industrije, te intenzivnu stambenu izgradnju. Rezultat tih napora danas je veoma uočljiv. Izmijenjena je i struktura stanovništva;

poljoprivredno stanovništvo iznosilo je prije rata na ovom području 75 posto. Danas je taj broj pao na 32 posto.

Zivotni standard povećao se višestruko. Dok je 1939. godine narodni dohodak po stanovniku iznosio oko 40.000 današnjih dinara, danas on iznosi više od 200.000 dinara.

Pošto su sa svečane sjednice upućeni pozdravni telegrami predsjedniku Republike, drugu Titu, sekretaru CK KS Hrvatske Vladimiru Bakariću i predsjedniku Sabora SR Hrvatske Ivanu Krajačiću, svečanost je završila podjelom nagrada uče-

nicima šibenskih škola za radove na temu o oslobođenju Šibenika. Dva sastava, koja su dobila prve nagrade, pročitana su na sjednici. To su bili sastavi »Poginuli da bi ga oslobodili« (Čubrić Branka, učenica VIII razreda IV osnovne škole) i »Dvadeseti rođendan Šibenika« (Kulić Miomira, učenica IV razreda Gimnazije).

Nakon završene sjednice položeni su vijenci oslobodiocima Šibenika na Poljani maršala Tita, u Parku strijeljanih na Šubićevcu i na zajedničku grobnicu palim partizanima i narodnim herojima na Raskrižju.

Narod Šibenika živo se sjećao onoga studenog popodneva, kad ga je okupator iznenada potjerao sa ulica i zatvorio u kuće. Dvanaest i više sati velikog iščekivanja. Spustila se noć. Grad je bio zamačen, ali nitko nije spavao. Odjekivale

su oštre eksplozije, reklo bi se u centru samoga grada. To je okupator uništavao ono što nisu učinile bombe. Razrušeni grad proživljavao je, uoči slobode, svoje najteže trenutke.

Jedinice NOV, već na prilazi gradu, promatrale su stravičan prizor: plameni jezici dizali su se sad ovdje sad ondje. Činilo se da je okupator u svom bijesu naumio spaliti sve.

Noć je bila duga, duga... A onda je došlo svitanje. Sloboda! Rominjala je kiša, sa Baldekina čuo se tutanj tenkova.

»Partizani, partizani!« Nije bilo živog čovjeka koji nije izustio te riječi, bilo glasno, bilo tiho, prigušeno suzama.

Ulice su začas živnule, zalepršale crvene zastave...

Dijelovi grada bili su uništeni. Luka se još dimila od njemačkih mina, ali se u trenutku sve to zaboravilo. Narod je klicao slobodi i pobjedi!

Posljednji neprijatelji, koji su razorili grad, bježali su prema Šubićevcu, ali su im naše jedinice bile za petama. U očaju, pokušali su pružiti posljednji otpor, ali ipak nisu umakli...

Već toga dana narod Šibenika mogao je vidjeti okupatorske vojnike kako »marširaju« pognutih glava, smrknuti, preplašeni, u prnjama, bez oružja...

To je bio djelić jedne velike pobjede nad silom i terorom, nad »nepobjedivostima«.

Šibenik se polako vraćao u život. S neba je nestalo aviona, utihnule su sirene. Ne štekću njemački šmajseri po strelištima, nema policijskog sata ni okrutne čizme na ulicama.

Generacija koja je rođena te prve godine slobode danas je već toliko odrasla da je spremna preuzeti svoje nove zadatke. Plodovi borbe i slobode!

VODICE: TROSTRUKI JUBILEJ

Trostruka proslava Vodičana otpočela je 31. listopada svečanom akademijom, kojoj su pored predstavnika društveno-političkih organizacija šibenske općine i preživjelih boraca prve partijske organizacije, prisustvovali predsjednik skupštine općine Šibenik Jakov Grubišić sekretar Općinskog komiteta SKH Paško Periša, predsjednik Općinskog odbora SSRN Josip Ninić i drugi.

Na svečanost akademiji govorio je o razvoju revolucionarnog pokreta u Vodicama Milo Vlahov, prvoborac Vodica i jedan od osnivača prve partijske organizacije prije 40 godina.

U umjetničkom dijelu programa nastupio je pjevački zbor RKUD »Kolo«.

Slijedećeg dana, 1. XI u predjelu Srmskih Lokava, na mjestu gdje je 1. studenoga 1924. godine osnovana prva partijska ćelija i 1936. godine prvi aktiv SKOJ-a, otkrivene su dvije spomen-ploče i položeni vijenci na grobove palih boraca.

Ustaničke Vodice, koje su prije rata brojile 3000 stanovnika, dale su sedam stotina boraca, od kojih je 258 izgubilo živote u borbama širom zemlje.

Zbog svoga naprednog i revolucionarnog rada, komunisti Vodica bili su u predratnom periodu često zatvarani i zlostavljani. Samo u toku 1963. godine Okružni sud u Šibeniku osudio je grupu Vodičana komunistu, na ukupno 101 godinu robjice.

Maglovitog jutra, prvoga studenoga, među brojnim mještanima na mjestu gdje su se otkrivale spomen-ploče uz magistralu, našli su se i drugovi: Šime Mačuhat, Dane Juričev, Melko Juričev, Josip Zanze, Milo Vlahov, Paško Roca, Grga Roca, Roko Roca, Ante Udovičić, Josip Dunat, Cvitan Španja i Roko Španja. Prije četiri decenije oni su bili među onima koji su u najtežim uvjetima protunarodnog režima osnovali prvu ćeliju KP Vodice.

Na tom području u toku 4-godišnje borbe nije bilo dana kojeg Vodičani i narod okoliice nisu proveli u okršajima s neprijateljem, koji opet nije mogao zamisliti da u njegovoj neposrednoj blizini niče ideja slobode, da netko prko-

si njegovoj sili. Poduzimao je teške represalije. Narod je patio i stradao, ali je vjerovao da će doći dani slobode. Bio je riješen da ih dočeka časno.

Tokom IV neprijateljske ofenzive okupator je nametnuo tešku bitku sa 2000 vojnika, a s ciljem uništenja pokreta, pa je tako zapalio i uništio selo Srimu. Samo dva dana prije paljenja povukli su se aktivisti Srime, izdržavši teške borbe. Od njih 35, 7 ih je dočekalo slobodu.

Od 700 boraca Vodica, koliko ih je bilo pod oružjem, više od polovine su sačinjavali članovi Partije. Više od stotinu njih bilo je u vojnim i političkim rukovodstvima u Armiji. Stotinu i petnaest nikad se nije vratilo kućama. Pali su za slobodu...

Ako tražimo još podataka o borbi naroda Vodica, naći ćemo da je 95 posto omladinaca i omladinki učestvovalo

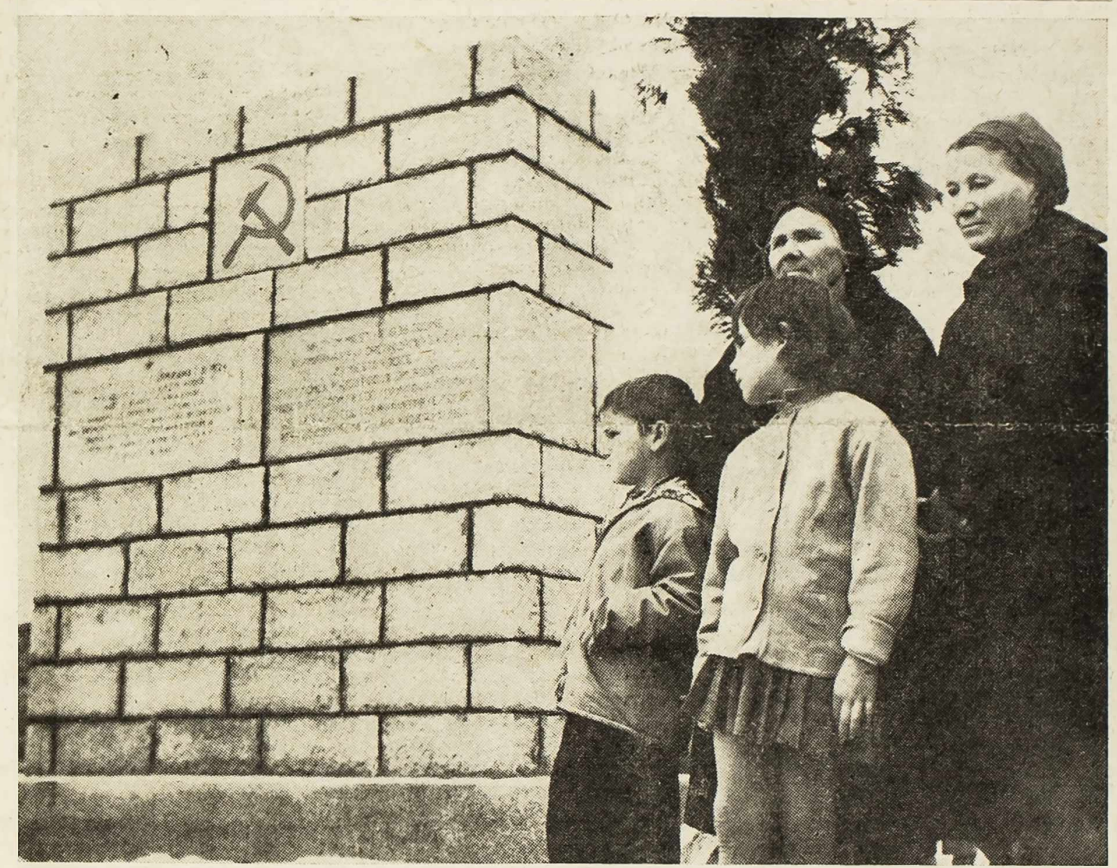
u narodnooslobodilačkom pokretu.

Skojevska organizacija Vodica, čija se 28-godišnjica rada slavi, ispisala je tokom revolucije mnoge svijetle stranice: njeni članovi borili su se u proletherskim i udarnim brigadama širom zemlje, najvećim dijelom do kraja 1942. godine. Stotinu i pet skojevaca Vodica dalo je u tim borbama svoje živote. Njih 65 bilo je primljeno u Partiju...

O historijatu partijske i skojevske organizacije Vodica govorio je Vicko Sprljan, jedan od osnivača SKOJ-a (suosnivač mu je bio Šime Španja) u Vodicama i prvi sekretar aktiva te organizacije.

Pošto su uz zvukove državne himne otkrivene spomen-ploče, sakupljeni narod Vodica položio je vijence i cvijeće.

Vodice su tako proslavile tri najznačajnija datuma svoje historije i svoje borbe.

O Nacrtu izmjena i dopuna Statuta SKJ

BROJNI PRIJEDLOZI

Velik broj prijedloga i pojedinačnih mišljenja plod je ozbiljnog nastojanja da novi Statut SKJ omogući još uspješniji razvitak Saveza komunista

U osnovnim organizacijama Saveza komunista na području šibenske komune prošlih su dana vođene veoma žive rasprave Nacrta izmjena i dopuna Statuta SKJ. Diskusije što su u povodu toga dokumenta upriličene uistinu su mobilizirale sve osnovne organizacije i njihove članove. S obzirom da su ti razgovori bili i veoma poželjni, poći ćemo na trenutak tragom mnogobrojnih prijedloga i pojedinačnih mišljenja. Naravno, ovdje nije moguće zabilježiti stotine tih prijedloga i mišljenja, te ćemo se ograničiti na iznošenje samo najinteresantnijih.

Kada je riječ o starosnoj granici za prijem u SK, napominjemo da je nekoliko osnovnih organizacija, kao jedna u TLM »Boris Kidrič«, zatim građevinskog poduzeća »Ivan Lavčević«, organizacija u Slivnom, predlagalo da bi u SK trebalo primati od navršene 17. godina života. No, prema

mišljenju jednog druga iz »Tranjsjuga« u članstvo SK moglo bi se primati i sa 16 godina.

Prema prijedlogu osnovne organizacije SK trgovinskog poduzeća »Kornat« najmanji postotak izmjena prilikom izabiranja novih komiteta i njihova sastava trebao bi da u općinskom i kotarskom komitetu iznosi 50 posto, a u svim centralnim komitetima trebalo bi da bude izabrana jedna trećina novih članova. Međutim, osnovna organizacija Medicinskog centra predlaže da se u svim komitetima mijenja polovica članova.

Sto se tiče pitanja koliko se uzastopno može biti biran u rukovodeće organe SK, Marksistički klub predlaže da se odredi da sekretari općinskih i kotarskih komiteta mogu biti birani najviše dva puta uzastopce. Teritorijalna osnovna organizacija Varoš drugi predlaže da se odredi vrijeme nakon kojeg mogu ponovo bi-

ti birani u komitete SK, koji su na osnovu rotacije izmijenjeni.

U poglavlju u kojem se govori o osnovnoj organizaciji, članovi teritorijalne osnovne organizacije Šubićevac drugi predložili su da se odredi da u svakoj organizaciji bude obrazovana osnovna organizacija i da se odredi najmanji broj članova da bi se uopće mogla obrazovati osnovna organizacija. Medicinski centar i Komunalni zavod za socijalno osiguranje predlažu da se odredi da prijem u SK vrši samo osnovna organizacija SK, dok je osnovna organizacija u Gačezima iznijela da se ne odredi pravo komiteta da mogu primati u SK.

Sto se tiče disciplinskih mjera, osnovna organizacija SK u Ekonomskoj školi predlaže da redoslijed disciplinskih mjera bude: »opomena, smjnjavanje s rukovodećih dužnosti u SK«, itd. kao u Nacrtu, jer je, po njihovom mišljenju, nelogično da netko pošto je tek kažnjen posljednjom opomenom bude smijenjen s rukovodećih dužnosti. Osnovna organizacija u Autotransportnom poduzeću predlaže da se odredi da će član SK biti kažnjen i u njegovoj odsutnosti, ako tri puta uzastopno ne dođe na sastanak osnovne organizacije na kojem se treba

raspravljati o njegovim prijestupima.

Raspravljajući o socijalnoj bazi SK, teritorijalna osnovna organizacija Plišac predlaže da se izostavi isticanje kategorije radnik, seljak, intelektualac, jer ima i drugih koji mogu biti primljeni u SK, već da se kaže samo građanin. Kada je riječ o tome kakav treba da bude član SK, teritorijalna osnovna organizacija Šubićevac prvi predlaže da se odredi da »lica koja su sklona sebičnosti, egoizmu i isticanju ličnih nad društvenim interesima ne mogu postati ni biti članovi SK«. U »Elektri« je predloženo da se članovima SK zabrani pravo korištenja imovine za ličnu korist, odnosno obrađivanje zemlje tuđom radnom snagom.

Sto se tiče izjašnjavanja u Savezu komunista prilikom glasanja, Marksistički klub predlaže da se odredi da u SK ne smije prilikom glasanja biti uzdržanih. Marksistički klub nadalje predlaže da bi Statutom trebalo propisati da je kod općinskih i kotarskih komiteta potrebno težiti da sastav tih rukovodstva približno odgovara strukturi organizacije Saveza komunista u cjelini. U pogledu odredbe Nacrta da kotarski komitet »bira političkog sekretara, potreban broj sekretara za određene poslove i sekretarijat«, Marksistički klub Šibenik smatra da je ovakva solucija ispravna, ukoliko je to potvrda organizacione strukture sadašnjih kotarskih komiteta, kod kojih sada postoje takozvani rukovodioci sektora, da bi se dakle radilo samo o promjeni naziva. U protivnom oni ne vide potrebu za izborom »sekretara za određene

poslove«. Nacrtom je predviđeno da općinski komiteti biraju političkog sekretara, iz čega proizlazi da nema više mogućnosti izbora drugog, organizacionog sekretara. Po mišljenju članova Marksističkog kluba neophodno je potrebno Statutom ostaviti mogućnost izbora i organizacionog sekretara, kada su u pitanju veći općinski centri s velikim područjem, ili kada to priklade inače zahtijevaju. Član 54 Nacrta predviđa mogućnost raspuštanja osnovne organizacije zbog nepridržavanja Statuta uz suglasnost CK republike. Klub smatra da bi iznimno trebalo ostaviti mogućnost (i pravo) općinskim komitetima da kažnjavaju pojedine članove Saveza komunista osnovnih organizacija kada se u svom radu ne pridržavaju Statuta, kao efikasna mjera u provođenju politike Saveza, tim prije što to pravo sada imaju općinski komiteti, i što će Nacrtom predviđena mjera raspuštanja osnovne organizacije vrlo rijetko ili gotovo nikada biti i provedena.

Zabilježiti ćemo također i neka pojedinačna mišljenja. Tako, na primjer, jedan član teritorijalne osnovne organizacije Plišac predlaže da se precizira dužnost sekretara osnovne organizacije SK i tvorničkog komiteta, te odredi da sekretar ne može ujedno biti i predsjednik radničkog savjeta. U »Elektri« su predložili da se odredi da član SK mora biti član SSRN i Saveza sindikata.

NIKICA BUJAS

— Općinsko sindikalno vijeće razmotrilo je zaključke sa savjetovanja što su ga društveno-političke organizacije održale u lipnju ove godine. S realizacijom preporuka s toga skupa poznati su sindikalni organi u radnim kolektivima. Tada je bila riječ o korištenju unutrašnjih rezervi i načinu postizanja većeg stupnja proizvodnje, kao i o tome kako se radne organizacije u raspodjeli osobnih dohodaka, te o pitanjima integracije i o drugim faktorima koji pridonose boljim rezultatima privredivanja.

— Iako su zapaženi uspjesi zabilježeni u industriji, saobraćaju i robnom prometu, ipak ne možemo biti sasvim zadovoljni sa nekim radnim organizacijama kad je riječ o realizaciji onoga što se na savjetovanju utvrdilo, rekao je u nastavku našeg razgovora drug Nikica Bujas i dodao da su neke radne organizacije iz više razloga, mahom objektivnih, došle u veoma tešku situaciju. Njihove probleme trebat ćemo zajedničkim snagama riješiti.

O KOJIM SE KOLEKTIVIMA RADI?

— Navest ću ih samo nekoliko. To se u prvom redu odnosilo na Tvornicu elektroda i ferolegura. Taj je kolektiv zbog nestajanja električne energije imao milijunske gubitke. Pošto je to pitanje izvan domašaja u rješavanju radne organizacije, posljednji plenum Općinskog sindikalnog vijeća podržao je zahtjeve ovoga kolektiva u traženju izvjesnih olakšica od strane društva, bilo da se radi o smanjenju određenih obaveza, bilo da je riječ o drugim vidovima pomoći. I poduzeće »Autotransport« suočilo se s mnogim problemima, a posebno na linijama na kojima se prevoze radnici. Uslijed nepravovremenog dovršenja objekata, poduzeće »Rivijera« nije sasvim spremno dočekalo početak turističke sezone. Nedovršenje objekata i manjkavosti kod ugovaranja, kao i niz drugih teškoća, imalo je negativne posljedice na cjelokupno poslovanje te radne organizacije. Međutim, na jednom sastanku društveno-političkih faktora u tom kolektivu kritički su sagledani svi ti pro-

O nekim aktuelnim zadacima sindikalnih organizacija na području šibenske općine vodili smo razgovor s Nikicom Bujasom, predsjednikom Općinskog sindikalnog vijeća. S tim u vezi, on je odgovorio na nekoliko pitanja koja mu je postavio naš suradnik.

Radnici i kolektivi u ovom trenutku

blemi, pa je izražena spremnost da se te slabosti prebrode, što će nasumnjivo utjecati na daleko povoljnije uspjehe u slijedećoj sezoni.

KAKVE SE SLABOSTI JOS POJAVLJUJU?

— U vezi s onim što sam prije kazao bilo je normalno očekivati da će pojedine radne organizacije tražiti uzroke slabe poslovnosti naročito one koje djeluju na granici rentabilneta. Međutim, do toga nije došlo. Slabosti u prvom redu treba tražiti u nedovoljnoj stručnosti zaposlenih, u slabijoj organizaciji rada i tome slično. Često ističemo nedovoljnu stručnost, a s druge strane premalo pažnje posvećujemo tvorničkom obrazovanju. Neke od sindikalnih organizacija nisu pristupile realizaciji tih pitanja, a neke čak nisu našle za potrebno ni da ih stave na dnevni red sjednica organa upravljanja.

U ZADNJE VRIJEME NEKA PODUZECA OTPUSTALA SU RADNIKE. STA BISTE O TOME MOGLI KAZATI?

— Najveći broj otpuštene radne snage zabilježen je na sektoru ugostiteljstva i građevinarstva, a nešto manje u drugim privrednim oblastima. Radi smanjenja gubitaka nastalih u prvih 6 mjeseci ove godine, zatim bolje organizacije i poslovnosti, poduzeće »Rivijera« došlo je do zaključka da smanji dosadašnji broj radnika. U građevinarstvu se situacija također pogoršala zbog smanjenog obima radova, pa je »Izgradnja« bila primorana da otpusti veći broj radne snage. To se uglavnom odnosi na sezonsku radnu snagu. Opća je tendencija da se stalni kadar smanji na odgovarajuću mjeru, s tim da u novoj sezoni izvjestan broj radnika bude ponovo primljen. Rješenja treba tražiti u otvaranju novih radnih mjesta, razvijajući uslužne djelatnosti i druge oblike. Kod otkazivanja bitno je istaći da je, i pored toga što su neke radne organizacije temeljito prišle rješavanju tog problema, imajući u vidu kako potrebu samog otpuštanja tako i ispravan kriterij, bilo pojava koje

govore o tome da se površno i nedovoljno pripremljeno pristupilo tom pitanju, tako važnom i značajnom za radnog čovjeka. Takvim načinom rješavanja, za što se zamjerka može uputiti i nekim izvršnim odborima sindikalnih organizacija, proizašle su stanovite teškoće, tako da je bila potrebna i intervencija Općinskog sindikalnog vijeća.

KOJI SU RAZLOZI DA PROSVJETNI RADNICI NISU DOBILI 1500 DINARA KAO NAKNADU ZA POVIŠENJE TROŠKOVA ŽIVOTA?

— To nije slučaj samo kod nas. Fond za školstvo šibenske općine ne raspolaže dovoljnim sredstvima, osim za podmirenje redovnih ličnih primanja. To je i jedini razlog što prosvjetni radnici na našoj komuni nisu do danas primili spomenuti iznos kao naknadu za povišenje troškova života, što je inače saevnim propisima zagarantirano. Razmatranju se mogućnosti da se ta naknada što prije isplati.

STA JE OPCINSKO SINDIKALNO NIJECE PODUZELO DA BI SE SPRIJEČILO POKUPLJENJE CIJENA NEKIM ARTIKLIMA?

— U kolovozu ove godine na zajedničkom sastanku Sindikata i Izvršnog odbora Općinskog odbora SSRN raspravljano je o najnovijoj situaciji u vezi s pokupljenjem cijena nekim artiklima, što je uslijedilo nakon odluke Saveznog izvršnog vijeća. S obzirom da je došlo do povišenja cijena i drugim proizvodima, radnim organizacijama šibenske općine preporučeno je da s punom odgovornošću pristupe utvrđivanju cijena svojih proizvoda, kako ne bi uslijedilo neopravdano pokupljenje. Posebna pažnja skrenuta je organima upravljanja da na vrijeme budu o tome konzultirani, i da tako spriječe daljnje neopravdano povišenje cijena. Tržnim inspekcijama je također preporučeno da poduzmu odgovarajuće mjere, tj. da se organizira efikasna kontrola cijena na tržištu. Sličn mjere provodili su i organi Općinske skupštine. (j)

Dva sela na jednom otoku

Riječ je o Prviću i njegovim napučenim površinama: Luki i Šepurini. Nadam se da neće doći do spora zbog poretka sela u prvoj rečenici. Poredak je napravljen onako kako smo ih posjetili: najprije Luku, a onda Šepurinu.

Zašto bojazan za eventualni spor?

Jer je na konferenciji Mjesne organizacije Socijalističkog saveza, koja je za oba naselja održana u Prviću-Luki, potenciran jedan neukusan detalj. Kad Šepurinjanin dođe u zadrugu prodavaonice da nešto kupi, priča učitelj iz Luke, »onda Lučani dobacuju prodavaču: Ostavi njega zadržaj, on je iz Šepurine. Tako isto postupaju Šepurinjanini s Lučanima.«

Prostorno su blizu, a srcem daleko.

Dobro je što se o takvim stvarima pričalo tek na kraju konferencije, tek nakon što su izneseni mnogo veći i aktualniji problemi.

Turizam, na primjer.

Dozlaboga slaba propaganda za razvitak turizma na ovom privlačnom otoku. Što vrijedi samo more i sunce? I hladovina? I gostoprimstvo domaćina? Ni lulu duvana.

— Ovuda, ovim našim otocima, krstarilo jednom neki engleski kralj, priča stari, ozbiljni čovjek, očito neki »svjetski putnik«. — Čini mi se da je to bio neki Eduard kojemu ne znam rednog broja. Obišavši ovaj kraj, uskliknuo je: Divno! Prekrasno! Udobno! . . . Ili tako nešto. Svakako, pohvalno se izrazio za uvale, drage, otoke i otočiće. A mi smo zaboravili da tu njegovu izjavu štampamo u turističke prospekte što ih šaljeimo u Englesku. Znamo kakvi su Englezi sa njihovom konzervativnošću: došli bi samo zato što je ovuda obitavao jedan od njihovih kraljeva i bio oduševljen. Eto, to sam htio reći — zaključio je »svjetski putnik« iz Prvića na mjerodavnom mjestu.

Drugi su »nadopunili« druga:

— Nemamo prodavaonice voća i povrća.

— Potrebno je izgraditi ribarnicu. Riba se prodaje svugdje i svakako. Selo zadaje po »friškini«.

— Mesarnicu također treba otvoriti.

— U Šepurini nema javnog nužnika.

— Sala u kojoj je smješteno kino dotrajala je. Opasnost vrebala nad glavama posjetilaca. Radaju se jadicovke.

A bili vi, drugovi Prvićani, nešto i sami poduzeli. Eto, tužite se da nemate čitaonice ni u jednom ni u drugom selu, i još tvrdite da ste ih prije rata imali. Kako to?

Ako je pitanje neumjesno, izvinjavam se. Pardon!

Omladina nešto pokušava.

Sada bere masline po napuštenim maslinicima. Želi da kupi televizor. Baš lijepo! Bit će još ljepše kad se mještani okupe i budu gledali program: razne programe. I filmove na

malom ekranu. Onda neće biti povike na trošnost celuloidne vrpce putujućeg kina koje dva do tri puta godišnje posjećuje Luku.

Konferencija je bila u pravom smislu radna. Samo bi trebalo i nakon konferencije nešto raditi. Spominje se podizanje spomenika palim borcima. Ništa jednostavnije: sabirna akcija, samodoprinos i eto spomenika, sjećanje na pale drugove.

Nisam pozvan da djelim savjete, ali ipak . . . dozvolite, onako kousput.

Da li ste dovoljno složni, drugovi sa otoka Prvića?

Umjesto odgovora, evo vam jedan podatak na koji ste možda zaboravili: ni jedno domaćinstvo iz Luke nije učlanjeno u Poljoprivrednu zadrugu. zajedničku zadrugu za oba sela.

— ca —

Nikola Bego na novoj dužnosti

NIKOLA BEGO

Dosadašnji glavni i odgovorni urednik »Šibenskog lista« Nikola Bego otišao je na novu dužnost. Općinski odbor SSRN Šibenik, uz suglasnost organa upravljanja NIP »Stampa«, imenovao je Josipa Grbelju za glavnog i odgovornog urednika ovoga tjednika.

Nikola Bego preuzeo je dužnost glavnog i odgovornog urednika »Šibenskog lista« od njegova osnivanja, tj. od 16. kolovoza 1952. godine. Do 1958.

godine, kada je list djelovao kao samostalna institucija, radilo se pod neobično teškim okolnostima. Ali uza sve teškoće, posebno materijalne naravi, »Šibenski list« je, upravo zahvaljujući upornosti i nesebičnom zalaganju njegova glavnog i odgovornog urednika, uspio savladati sve prepreke i tako postao glasilo šireg kruga građana i javna tribina političkog, privrednog i društvenog života na bivšem području šibenskog kotara. I u drugom razdoblju, od 1958. godine do danas, u kojem list djeluje pod nešto povoljnijim uvjetima, pojavljivalo su se različite teškoće. Ali i tada, kao i prije, požrtvornost i zalaganje Nikole Bege došli su do punog izražaja. Gotovo uvijek, kada se radilo o afirmaciji lista, znao je svoje lične interese podrediti interesima ove institucije, u kojoj je dužnost glavnog i odgovornog urednika savjesno i predano obavljao punih dvanaest godina. Kolektiv »Stampa« i redakcija ovom prilikom izražavaju mu zahvalnost, želeći mu mnogo uspjeha na njegovoj novoj dužnosti.

ORGANIZACIJE I „ŠIBENSKI LIST“ - KONKRETNO

PITANJE: Na godišnjoj konferenciji Mjesne organizacije SSRN Dazlina — Dubrava, održana 1. studenog 1964. godine, bilo je govora i o tome da proпада zgrada bivše Seljačke radne zadruge, a koju sada koristi OPZ Pirovac. Na konferenciji je rečeno da bi OPZ Pirovac morala voditi više brige o toj zgradi, jer da su za nju utrošeni milijuni zajednice i mještana. Pored toga, na konferenciji je istaknuto i to da ta sela prodaju svoje proizvode preko OPZ Pirovac, a da sva sredstva ostaju u Pirovcu, tj. da se ostalim selima ništa ne pomaže. Delegati su smatrali da bi netko na to trebao ukazati rukovodstvu zadruge.

ODGOVOR: »Dubravi, Dazlini i okolnim zaseocima pomažemo koliko možemo. Mi ne smijemo izdvojiti sredstva kad njima treba. Tek nakon završnog računa znat ćemo čime raspolažemo.«

Veruje se da će zadruga imati suficitarnu godinu od 5 do 6 milijuna, pa ćemo moći izdvojiti za ta sela. Mi smo već dali za elektrifikaciju zaseoka, a tako i Dubravi i Dazlini.

Sto se tiče zadrugnog doma u Dazlini, mi smo ga onakvog naslijedili od Zadrugnog saveza. Plaćamo anuitete. Dali bi mi i za popravak krova, ali se ne mogu nabaviti crepovi. Zgrada je velika i trošna. Mještani su se malo trudili da bi je kakotako uzdržali.

Donji dio zgrade koriste mnogi za smještaj svoga materijala i za to nikome ne plaćaju. Smatramo da bi na sastanak SSRN

trebalo pozvati i predstavnike zadruge, ako će se o tome raspravljati ubuduće.

UPRAVITELJ OPZ PIROVAC

PITANJE: Na godišnjoj konferenciji Mjesne organizacije SSRN Perković, održana 25. listopada 1964. godine, o problemu škole u Sitnom Gornjem diskutirao je drug Vlado Dražić. Između ostalog, on je u svojoj diskusiji rekao da školu u Sitnom Gornjem nastoje likvidirati i vlasnik zgrade i Općina, koja bi tako bila oslobođena plaćanja jednoga prosvjetnog radnika. Istakao je da je taj pokušaj nezakoniti, jer da se u Statutu Općine kaže da svako selo mora imati školu. Dalje je predložio da škola ostane u isto zgradi, jer im je ona zasad potrebna i za druge svrhe.

ODGOVOR: »Mještani su tražili da im se izgradi nova škola i da se napusti zgrada koja je privatno vlasništvo. Međutim, nije bilo planirano da se gradi škola u 1964. godini.«

Za sada treba trpjeti situaciju da se škola održava u zgradi privatnika, makar se plaćala i visoka najamnina. U školi ima 32 učenika. Godine 1963. bilo je

u IV razredu 10, u III — 11, a u I svega 3 učenika. Ove godine u IV razredu ima 13, u III — 10, u II — 3, a u I — 5 učenika.

Te brojke govore nešto. Veoma mali broj djece dolazi u niže razrede. No, bez obzira na to, komuna mara voditi brigu o toj školi i voditi će je. To je načelno pitanje. Bez osnova je psihoza o zatvaranju škole.

Kroz koju godinu moći će se dosta toga napraviti kad se akumuliraju sredstva iz dopunskog doprinosa za školstvo.

drug Panjkota

PITANJE: Na godišnjoj konferenciji Mjesne organizacije SSRN Donje Polje, održana 25. listopada 1964. godine, diskutirali su, govoreći o elektrifikaciji sela, istakli da je 27 porodica uložilo u elektrifikaciju sela 3 milijuna dinara, da bi još trebalo uložiti oko 2.000.000 i da je za zastoj radova kriva Elektrodalmacija, koja se »vadi da nema materijala za radove«, tj. »obećaje — doći ćemo danas, doći ćemo sutra, pa ništa!«

ODGOVOR: »U pogledu elektrifikacije Donjeg Polja možemo kazati ovo:

Sklopljen je ugovor u VI mjesecu za dovršenje dalekovoda,

izgradnju dviju trafo - stanica i za izradu mreže niskog napona. Radovi su bili procijenjeni u vrijednosti od 4 milijuna 429.000 dinara.

Do listopada uplatili su iznos od jednog milijuna 169.400 dinara.

U ugovoru je precizirano da će se radovi vršiti etapno, zavisno od osiguranja sredstava. Naručilac je dužan da osigura sredstva za cijelu etapu.

Nastalo je pitanje nabave materijala, kojeg je veoma teško nabaviti na tržištu.

Kako je Donje Polje već uplatilo dio sredstava, a da se ne bi čekalo na materijal, dogovoreno je da se naručio oprema za dvije trafo - stanice, a da se mreža niskog napona izgradi kasnije.

Oprema košta 1.200.000 dinara. Od opreme je stiglo do sada 80 posto.

U međuvremenu, dok je stizao materijal, prebačena je radna snaga u Plastovo i Bratiškovce. Kad se tamo završi, prijeći ćemo na montažu trafo - stanica u Donjem Polju. Za dovršenje radova oko elektrifikacije još nedostaje 3 milijuna dinara (za mrežu niskog napona i za radnu snagu).«

KOMERCIJALNI

bilješka

Dramatična kišna noć

Jučer su kišom nastradali teren obišli rukovodioci Jakov Grubišić, predsjednik Skupštine općine Šibenik, Paško Periša, sekretar Općinskog komiteta SK, Josip Ninić, predsjednik Općinskog odbora SSRN, Nikica Bujas, predsjednik Općinskog sindikalnog vijeća i drugi.

U utorak uvečer strašni pljusak zahvatio je južni dio šibenske općine naročito područje Grebašnice, Južnog Primoštena, el Biline, Prhovo i druga mjesta. Strahoviti pljusak počeo je negdje oko 5 sati poslije podne, sumrak, i veoma brzo zasitio onako vlagom prezasićenu zemlju, naročito udoline i nizije. U tih 5 sati kiša je paralizirala otovo svaki saobraćaj na tom području. Voda se slijevala niz rdske strane i nosila kamenje, tkopavala teške gromade, koje u se survale na ceste, izrolala neke puteve kao da je na njima vršeno duboko oranje. Najteži trenutak za ljude tih krajeva bio je onaj kad je netalo struje, a voda silovito narlala u kuće, da u nekima narate i do metar visine. Trebalo je brzo snaći i spasavati, i sebe, ljetinu, i stoku. Snalažljivošću brzom međusobnom ispomoci zbjegli su se veće štete... Ali e najbolje poći iz početka.

UTORAK, 10. XI — SUMRAK: Kiša počinje strahovito. Gromovi tužnje jedan za drugim i ularaju u telefonske stupove, prostorije Pošte i Zadrugnog doma u Južnom Primošteni i drugdje (jer je gotovo čitavo to područje bez gromobrana i sočnih uzemljenja). Nastupa potpuni mrak, nestaje struje. Voda nadire u neke kuće, i iz brda, i iz zemlje, i iz oblaka. Oni koji nisu spavali i kojih je bilo više u kući brzo su skočili i počeli sa spasavanjem ljetine, kućnog namještaja i stoke. Neke od onih koji su već bili zaspali probudila je voda koja je narasla do razine kreveta. Čim su, iznenađeni, došli k sebi, počeli su i oni spasavati ili zvati u pomoć. Gotovo čitava sela su na nogama.

UTORAK, 10. XI — OKO 22 SATA: radnici se autobusom vraćaju s posla iz Šibenika. Na svojem putu susreću slijedeću sliku: s brdskog nagiba nedaleko od Brodarice srušile su se na magistralu veće količine zemlje i kamenja teškog po nekoliko tona. Priobalni vinogradi, i oni u udolinama, pod vodom su. Prema Grebašćici voda jednom udolinom navire kao da teče rijeka i silazi k moru, ali su se pred njom ispriječile stara cesta pa magistrala. Voda prelazi staru cestu i probija se kroz nagib (škarpu) magistrale, izbjija na drugu stranu magistrale i odvaljuje kamenje iz škarpe, zatim prelazi magistralu i zamučuje more. Autobus s radnicima ne može uobičajenom cestom i zaokružuje drugim prilazima. Radnici dolaze kući i nalaze sve na nogama.

SRIJEDA, 11. XI — UJUTRO: probijaju se autobusi s radnicima koji idu na posao. U grad stižu prve vijesti o strašnoj kiši, pa i o jednom smrtnom slučaju. Predsjednik Skupštine općine Šibenik Jakov Grubišić, sekretar Općinskog komiteta SK Paško Periša, predsjednik Općinskog odbora SSRN Josip Ninić, predsjednik Općinskog sindikalnog vijeća Nikica Bujas i drugi rukovodioci Općine odlaze na ugrožena mjesta, u različitim pravcima.

SRIJEDA, 11. XI — PRIJE PODNE: drugovi Jakov Grubišić, Josip Ninić, Nikica Bujas zaustavljaju se u selu Biline. Polje je još pod vodom. Ljudi uvijek uplašeni, izlaze na doček i odvođe rukovodioce u kuću penzionera Josipa Burazera pk. Paške. Slika je više nego strašna: voda je u kući noću narasla na metar visine, provalila u kaminicu za ulje te zahvatila bure

s vinom, pa krevet, 12-godišnje dijete, i sav ostali namještaj. Sve je to sada još mokro i vlažno. Bunar je pravo blatnište. Zena plače. Poslije toga drugovi Grubišić, Ninić i Bujas obilaze i ostale kuće. Steta nije velika, osim što su zagađeni bunari i vlažne prostorije, a ljudi uplašeni. Nešto kasnije oni su u Prhovu. Steta ni tu nije velika. Ljudi su još uvijek isušivali prostorije. Tu je voda naročito teško oštetila Vicu Bogdana pk. Rafaela, koji je upravo prije kiše kupio brašna, od žene nadnice — jer je on bolestan — i kiša mu je to pretvorila u tijesto. Od ostalih, nekome je odnijelo kamin, nekome ovlažilo zidove i bačve, nekome ječam, krumpir i tek obrane masline, ali šteta nije velika, više su je sami mještani uveličavali. Međutim, tim selima prijete opasnost od zaraze jer je voda u bunarima potpuno blatnjava. Starac Jure Perkov kroz plač govori da on u svoje 83 godine nikada nije nešto slično doživio. Put za široke je neprohodan. Po njemu je tekla oko 50 cm visoka voda i na većem svom dijelu on više gotovo i ne naliči na ono što je bio. Ni jedan »fiko« jednoga trgovačkog putnika, a ni automobil s drugovima Grubišićem, Ninićem i Bujasom ne može proći — i moralo se natrag, drugim putem. U Primošteni Južnom rekoše da je udareno nekoliko gromova i srušeno 7 telefonskih stupova, te da nemaju telefonske veze s gradom.

SRIJEDA, 11. X — POSLIJE PODNE: drugovi Grubišić, Ninić i Bujas vraćaju se u Šibenik i zakazuju sastanak za 12. XI u 7,30 sati ujutro radi pružanja hitne pomoći postradalima i upozorenja sanitarnim organima da hitno interveniraju. Tako se, eto, dogodilo strašne pretprošle noći i jučerašnjeg dana: drama, ispomoci, hitna intervencija organa i rukovodilaca, planovi da se poprave ceste, prilazi, očisti magistrala i ublaže teškoće.

ČLANOVI SAVEZA SOCIJALISTIČKIH BORACA STAJARSKE POLOŽILI VIJENAC NA SPOMEN-KOSTURNICU U ZLARINU

Nedavno je u Zlarinu ljetovala grupa od 19 članova Saveza socijalističkih boraca Stajarske. U toku svojeg boravka u Zlarinu gosti su sklopili prijateljstva s mnogim mještanima, interesirajući se pri tom za rad organizacije Saveza boraca NOR. Pri tom oni su izrazili želju da bi položili vijenac na spomen-kosturnicu, što im je i udovoljeno. Gosti su vijenac naručili u Gracu, otkud im je i poslan. Polaganje vijenca izvršeno je po običaju gostiju, tj. na njihov tradicionalni način, i to tako da je svaki pojedinac nosio zapaljenu baklju. Polaganju vijenca prisustvovao je i velik broj mještana. Predsjednik stajarskih boraca, gospodin Birkhafer Lüdwig, pročitao je prije polaganja vijenca slijedeće pismo:

— Drugovi i drugarice, nas nekoliko članova Saveza socijalističkih boraca za slobodu i žrtava fašizma Pokrajinskog saveza Stajarske koji ovdje boravimo izražavamo svoje najdublje suosjećanje prema onima koji su u borbi protiv fašizma morali podnositi iste tegobe kao i mi. Polazemo ovaj vijenac s mišlju — Čuvajte slobodu i mir jer su za to oni dali svoje živote. U ime Saveza boraca NOR Zlarin gostima se zahvalio drug Nikola Truta, sekretar osnovne organizacije SK.

SSRN nabavilo televizor

Prošlog tjedna instaliran je u Zlarinu televizijski aparat, koji je nabavila mjesna organizacija SSRN Zlarina. Televizijski aparat instaliran je u mjesnoj dvorani, a nabavljen je iz vlastitih sredstava Mjesne organizacije SSRN Zlarin i Fonda za društveni standard Općine Šibenik. Svakodnevno se u mjesnoj dvorani sakuplja velik broj mještana koji pažljivo prate televizijske programe.

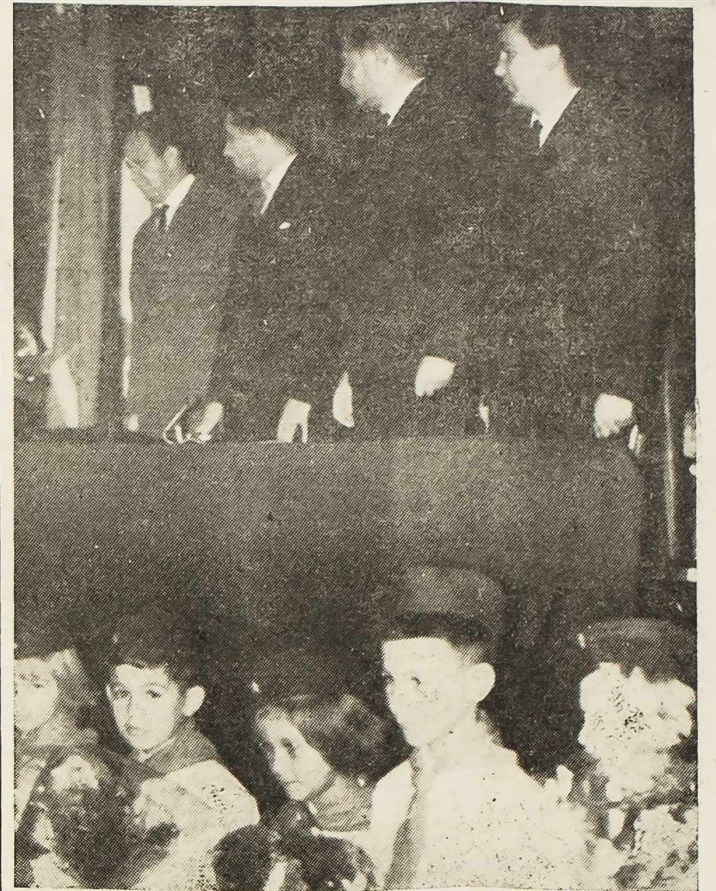
VUKAŠIN KUKURA

su evidentna. Da je uistinu tako, dobit ćemo valjanu potvrdu i u minijaturi što ćemo je navesti. Ona nije, naravno, cjelovito ostvarenje, ali jest izričito htijenje da se dosegne z a s a d nedosegnuto:

nebo nikad bez zvijezda
nebo za kojim stazama,
ljudi u beskonačno smještaju
vremensko,
samo rubovi svijeta strše van
međa.

Eto, susreli smo se s prvom objednanom zbirkom mladog kovača riječi JORDANA JELIĆA. Možda ovaj letimičan prikaz i nije uspio ući u sve vitalne saži poetičnosti. To znači

Govor slika o proslavi

Svečana sjednica i pozdrav pionira

Polaganje vijenca na Poljani

da valja pročitati zbirku »KISA U OKUSU OCIJU«, pa će onda prvo tiskano djelo mladog pjesnika biti bliže, više približno, možda apsolutno usvojeno, u

što lično sumnjamo. Na početku poetskog puta J. Jelić uistinu se najavio kao darovit. Za onoga koji nadolai ne može biti bolje preporuke.

Prozori utkani u bijelu noć

Riječ je o posljednjoj objelodanjennoj ediciji Pododbora Matice hrvatske u Šibeniku, zbirci ci pjesama mladog Kninjanina JORDANA JELIĆA. Zbirka je tiskana pod nazivom »Kiša u okusu očiju«, pa već to samo po sebi najavljuje otvorenje za prilaz stihovima još nepotvrđenog poete. Naslov zbirke, simboličan s obzirom na maglovitost ne baš darežljivog teksta, upućuje na modernističku opostavljenost sručiti će se na čipredijeljenost Jelićevu. Ta pretaoca već u prvom ogledavanju s pjesama tiskanim na četrdesetak stranica. Radi se, u stvari, o minijaturama: gipkim, neraz-

lučenim, obnaženim, sućutnim, ishitrenim, prpošnim, iskreno doživljenim, nedosegnutim, rano-kazanim. Čini se, da jednu, ispletenu na žeravi doživljaja, treba citirati:

ONIMA KOJI PLETU MREŽE
to su bili oni,
do daljine pomiješani sa soli
morska voda osušena na mreži
odakle da dovrše molitvu
prije dolaska juga
to su blili oni,
igužvana lica
nebo je more,
za njega drugi pletu mrežu.
Inače, ako se hoće prodrijeti
u sok Jelićevi poezije tu reprezentaciju riječi treba sagledava-

ti s mnogo dobre volje i ne jedanut. Ne bude li toga trud će biti uzaludan, a i ono prave poezije nedostupno i nedokučeno, jer se ne smije izgubiti iz vida čimbenik da poetska riječ J. Jelića nosi u svom toku izvjesnu dozu svježine; ne kažemo neprijeporne originalnosti, ali ima u njoj nečeg nepatvorenog. Za nekoga to može biti čvrst bedem hvatanja i prihvaćanja nerealnih konstrukcijskih krivuda, a za nekoga, mekoto jednog nastojanja da se potruđi da u tim stihovima razumije pjesnika na putu traženja onaga pravog u poeziji.

Traženja i lutanja pokraj njih

Lični dohodak i nove privredne mjere

U okviru općeg porasta nivoa ličnih dohodaka do koga je došlo na bazi povoljnih privrednih kretanja poslije nedavnih izmjena instrumenata privrednog sistema, veoma se karakteristična pozitivna pomjeranja u rasponima ličnih dohodaka radnika s najnižim primanjima. Tako, na primjer, dok su još u januaru 1963. godine radnici sa ličnim dohotkom do 15.000 dinara činili 14 % ukupnog broja zaposlenih, jula 1964. taj procenat se smanjio na 2,9 %, a procenat radnika sa ličnim dohotkom do 20.000 dinara koji je 1963. iznosio 37 % ukupno zaposlenih smanjio se na 12,9 %.

U sklopu mjera za osiguranje standarda radnika sa niskim ličnim dohodcima i za stvaranje uslova za brži porast produktivnosti rada, u savez-nim organima se sada pripremaju izmjene Zakona o radnim odnosima kako bi se propisani iznos minimalnog ličnog dohotka, koji sada iznosi 8000 dinara povećao na 15.000 dinara.

Brže povećanje ličnih dohodaka radnika nižih kategorija ocjenjuje se ne samo kao socijalna nego prvenstveno kao ekonomska mjera koja doprinosi pripremanju uslova za opće povećanje produktivnosti rada. Jer, nekvalificirana radna snaga postaje na taj način skuplja, što nalaze da se više ekonomiče s njom, da se

zamjenjuje mašinom i mehanizacijom. Veće zarade, pored toga, čvršće vezuju radnike za svoja poduzeća i jačaju njihov interes za poslovne uspjehe.

Inače, povoljna privredna kretanja u ovoj godini, koja su uticala na poboljšanje položaja mnogih privrednih grana i oblasti, omogućila su opće povećanje ličnih dohodaka. Na to ukazuje i podatak da su za prvih sedam mjeseci ove godine lični dohoci porasli za 21,70%, dok je fizički obim proizvodnje povećan za 17%, a produktivnost za 9%. Povećani poslovni rezultati, uz smanjenje društvenih doprinosa za oko 130 milijardi, omogućili su i povećanje čistog prihoda radnih organizacija za 43%. Time su stvorene mogućnosti da se uporedo sa znatnijim porastom ličnih dohodaka povećaju sredstva namijenjena fondovima radnih organizacija za oko 2,3 puta.

Sve to doprinosi stvaranju

ujednačenijih uslova privredivanja na bazi slobodnijeg djelovanja ekonomskih zakona. A pozitivne tendencije ka jačanju fondova radnih organizacija omogućuju da se mnogo dosljednije počne primjenjivati raspodjela prema radu i time ojača zainteresiranost proizvođača za poslovne uspjehe svojih poduzeća. Ali i pored te logike koju nove privredne mjere nagovještavaju, proces koji su one otvorile u našoj privredi ne ide glatko i bez zadržavanja starih tendencija, da se zadržati povoljan položaj pojedinih privrednih grana i visoki lični dohoci u izmijenjenim uslovima privredivanja. Zato se i desilo da do većeg porasta ličnih dohodaka u ovom periodu dođe upravo u onim djelatnostima koje i inače imaju visoka primanja, iako ostvaruju nesrazmjerno nisku stopu rasta produktivnosti rada. Tako je najveći porast ličnih dohodaka osvaren u elektroprivredi — za

24%, dok je produktivnost povećana samo za 1%; u industriji nafte lični dohoci povećani su za 15% a produktivnost za 5%; u industriji papira lični dohoci bilježe porast od 19%, a produktivnost od 9% i sl. Međutim, drvna i tekstilna industrija, rudnici uglja i industrija građevinskog materijala, koji su i dosad imali niske lične dohotke i gdje je logično bilo očekivati brzi napredak u tom pogledu poslije izmjena nekih instrumenata privrednog sistema, i dalje imaju relativno sporo povećanje ličnih dohodaka.

Po dinamici porasta ličnih dohodaka od neprivrednih djelatnosti na prvom mjestu se nalaze ustanove socijalnog osiguranja sa porastom od 27%, zatim banke sa 26%, privredne komore sa 24% i naučne djelatnosti sa 23%. Nasuprot tome, najniži porast ličnih dohodaka je u ustanovama socijalne zaštite — za 12 % i škola

za 13%. Međutim, ovakva kretanja često ne odgovaraju i stručnoj kvalifikaciji radnika u ovim ustanovama. Tako na primjer, dok se zavodi za socijalno osiguranje po ličnim dohodcima nalaze u vrh rang liste dotle po stručnoj kvalifikaciji zaposlenih radnika zauzimaju sedmo mjesto itd.

I pored povoljnih kretanja ličnih dohodaka u cjelini, koja doprinosi podizanju životnog standarda radnih ljudi, negativno djelovanje u tom pravcu imaju još prilično neusklađeni odnosi između kupovnih i robnih fondova naročito robe široke potrošnje. Jer, standard ne zavisi samo od nivoa ličnih dohodaka nego i od stanja na tržištu, a prije svega od stanja fondova robe za široku potrošnju. A u tom pogledu izvjesne mjere restrikcije potrošnje, kao što su izmjene uslova za dobivanje potrošačkih kredita, mogu i smiju imati samo privremen karakter.

M. K.

Riješit će se teškoće u „Rivijeri“?

Naslijedeni gubici — Teškoće u izgradnji — Uvijek važno - kadrovi

Šta je donijela integracija?

U današnje hotelsko - turističko poduzeće »Rivijera« integrirali su se: poduzeće »Kozara« Vodice, »Slapovi Krke«, »Jadrinja« (ugostiteljsko poduzeće), »Slastičarsko poduzeće« i »Rivijera« u izgradnji. Tom integracijom uneseno je u novo poduzeće 257 milijuna dinara i 439 milijuna dinara za investicionu izgradnju.

Poslovni fond integriranih poduzeća iznosio je 97 milijuna dinara, a obrtna sredstva oko 25,5 milijuna. Po izvršenom spajanju poduzeće je brojila 165 radnika u stalnom radnom odnosu i 207 sezonskih radnika.

Na kraju 1963. godine bio je u poduzeću 281 uposleni radnik.

Kako je s tim potencijalom startalo novo poduzeće? Prema dobivenim informacijama, ono je već u času integracije ušlo u poslovanje sa više od 13 milijuna dinara gubitka, naslijedenih od prijašnjih poduzeća. Taj gubitak nije do kraja godine izravnat. Naprotiv, on je narastao na blizu 55 milijuna dinara uz prekoračenje investicija od oko 150 milijuna. Ostalo je još dugo nesređeno i imovinsko stanje novog poduzeća.

U toj godini, znači, integracija nije ispunila očekivanja. Zašto? Vjeruje se da su svemu kriva velika investiciona ulaganja i stanje na tržištu građevinskog materijala. Ali, da li je samo to?

Jedna pojava izazvala je lančanu reakciju. Poduzeće je sklopilo ugovore za iskorištavanje objekata koji nisu postojali. Ugovori i aranžmani su se morali otkazivati, a poduzeće je u toj godini platilo iz svojih fondova »Izgradnji« 60 milijuna dinara, što se odrazilo na prekoračenje investicija. To je samo dio koji se duguje od ukupnog iznosa od 139 milijuna.

Zašto koliko prekoračenje? Naveli smo situaciju na polju građevinske djelatnosti, gdje su

cijene veoma varijabilne. Ali, kažu u poduzeću, možda bi se i tu našao neki kompromis da je bilo više kontrole nad investicijama, koje su stalno rasle. Postoji još jedna stvar. Prilikom revizije planova i nacrtu trošene su velike sume. Sve je to povećavalo troškove. Poduzeću nije više moguće poslovati kao solventna radna organizacija. Njena su sredstva blokirana. Sva obrtna sredstva pretočena su u osnovna i to prinudnim sudskim postupkom. Sve to veoma negativno utječe na poslovnost. Ni dobavljači poduzeća ne izvršavaju redovno svoje obaveze, zbog nemogućnosti da im se na vrijeme plati. Tu se rada nepovjerenje.

Radnici poduzeća osjetili su to na svojim osobnim dohodcima. Nema više sredstava da se pokrije suma osobnih dohodaka. To je dovelo do niza otkaza.

Pitanje kadrova

U 1963. godini bila je zacrtana politika da se »konzerviraju« neki kadrovi (plaćaju se, iako ne rade) iz razloga bolje organizacije i stručnosti radne snage. Time se osiguravao i materijalni položaj radnika.

Ali danas poduzeće nema rezervi, posluje s gubitkom, pa je bilo prisiljeno uručiti oko stotinu otkaza. Osaženo ih je 78, a 20 povučeno iz socijalnih razloga ili učinjenih grešaka pri otkazivanju.

Prilikom otkazivanja postojao je određeni kriterij stručnosti i privrženosti zvanju određenog radnika. Nakon toga primijenjen je i socijalni kriterij. U tome je bilo dosta nepravilnosti, jer ima mnogo radnih jedinica koje hoće da zadrže određene ljude.

Cinjenica je da predviđeni novi kapaciteti nisu u 1963. godini bili završeni ni predati. Jedan od razloga je i veoma kratak rok izgradnje. Ta je izgradnja tako nastavljena i u 1964. godi-

Kako se posluje u sezoni?

ni (turističko naselje u Vodica-ma). Poduzeće je već tu dosta izgubilo. Drugi vid gubitaka u sezoni bio je neostvareni promet koji je bio planiran.

Danas »Rivijera« raspolaže sa oko 550 ležaja na područja grada, i okolice, no ni ti kapaciteti nisu bili iskorišteni dokraja, jer se promet u svome punom opsegu odvijao tek početkom druge polovine srpnja, do kraja augusta. Pa i tako kratku sezonu »iznio« je uglavnom individualni posjetilac (60 posto), dok je ugovorenih bilo dosta manje (40 posto). To je, inače, više bila zasluga uprošćenih propisa o prijelazu granice za strance nego posljedica propagadne poduzeća ili agencija u inozemstvu.

Pojavljivale su se i ozbiljne teškoće u snabdijevanju (voda, meso itd.).

Da bi se spremno dočekala sezona, bit će potrebno izvršiti veoma obimne pripreme, ne samo oko dovršetka i kompletiranja objekata već, bez sumnje, i one pripreme koje se odnose na unutrašnju organizaciju poduzeća i njegovo poslovanje.

Ukoliko Općinska skupština nađe mogućnosti da osigura bar dio sredstava za pokriće prekoračenih investicija »Rivijere« poduzeće bi, uz maksimalno zalaganje, moglo u 1965. ostvariti rentabilitet.

Upravo se sada raspravlja o mogućnostima sniženja cijena za slijedeću sezonu.

Ali, prije svega, bit će potrebno pronaći trajnije rješenje o pitanju kadrova u šibenskom ugostiteljstvu, čija se kompleksnost i osjetljivost manifestira u sadašnje vrijeme.

J. Č.

Radnik-ustanova

A zar sam morao šutjeti!

U obrazloženju jednog rješenja o sporazumnom prestanku radnog odnosa stoji samo štura konstatacija, da je radni odnos prestao 31. X 1964. godine na usmeni zahtjev radnika. Pronađena je tako formulacija da radni odnos prestaje sporazumno, iako se, u stvari, radilo o otkazu radnika. Navedena je pouka o pravnom lijeku i ništa više. Radnik je bio zaposlen u svojoj ustanovi od 1957. godine kao šofer osobnih kola. Zašto je poslije toliko godina bio prisiljen da napusti svoje radno mjesto i kolektiv? Zašto se na to odlučio, iako ima porodicu koju uzdržava?

Drug Dušan Vodogaz bio je savjestan radnik u svojoj ustanovi, Komunalnom zavodu za socijalno osiguranje, o njegovoj brizi oko upravljanja kolima i njihova uzdržavanja znali su mnogi drugi vozači. Bez ikakvog kvara još 1960. godine prešao je više od 100.000 kilometara, s novim kolima koja su gotovo takva ostala i kasnije.

U odnosu prema tom radniku u njegovoj ustanovi bilo je začuđujućih pajava. Teškom mukom je uspijevao osigurati svoja prava u pogledu osobnih primanja. Njegova urgiranja i intervencije shvaćene su zlonamjerno, nije se udovoljavalo njegovim traženjima, čak i nakon formalnog usvajanja njegovih zahtjeva. Došao je u situaciju da se morao obraćati advokatu i sudu. Njegova plaća iznosila je 35.000 dinara, dok mu je ustanova za prekovremeni rad odredila još 7.000 dinara. Pri tom je uzeto u obzir samo vrijeme provedeno u vožnji, ali ne i ono koje utroši

u održavanju kola. A za taj posao svakodnevno mu je trebalo po nekoliko sati, i to baš zato što se osjećao odgovornim za sredstvo za koje je bio zadužen.

Kad se interesirao kod vozača drugih ustanova, ustanovio je da su i oni plaćeni za takav rad.

»Svi su mi zapovijedali, a ja sam morao šutjeti« — kaže D. V. On je, nadalje, jedva uspio ostvariti naknadu za rad na dan tjednog odmora, iako mu to Zakon izričito garantira. To mu je bilo usvojeno tek nakon nekoliko pismenih podnesaka.

Početkom 1962. godine podnio je zahtjev da mu se izvrši revizija svih putnih naloga od 1. siječnja 1960. do kraja 1961. godine. To je tražio zato što je smatrao da je i u tom pogledu bio zakidan. Ustanova je izvršila tu reviziju na intervenciju Suda. Ustanovilo se da mu je dužna isplatiti iznos od 55.500 dinara. Ali i nakon toga novac nije dobio. Nije mu preostalo ništa drugo nego da podigne

tužbu protiv svoje ustanove. Tako je, napokon, njegovu zahtjevu udovoljeno.

Od tada su prošle dvije godine, a njegov je rad postajao sve teži i teži. Oko njega je stvoren zid zbog načina na koji je ostvarivao svoja prava i zbog činjenica što se obraćao štampi. Pravljeni su mu smetnje, tražili su »dlaku u jajetu«. Nije bio dobro gledan. Jednom prilikom bio je izbačen iz kancelarije uz uvredljive riječi »sirotinjo«, »bijedo!«. To se dogodilo zato što je, upitan gdje se nalazio neko vrijeme, odgovorio je da je bio na svome radnom mjestu i da je prao kola. Iako je to bilo istinito rečeno, odgovor jednoga druga je glasio: »Nisi za to nikoga pitao«. »Nitko me nije htio saslušati« — kaže drug D. V. »uvijek je izlazilo da sam bundžija i problem, a sve samo zato što sam tražio svoja prava. U mojoj ustanovi ima 6 pravnik, ali mi nitko nije htio pomoći. Imam ženu koja ne radi i dijete od 11 godina«.

Prekinuo je radni odnos, a da ga nitko nije ni zapitao zašto se odlučio na takav korak poslije toliko godina rada. On to nije učinio ni iz kakvog prkosa. Izgleda da je veoma važno da se istakne i to da je radnik došao u situaciju da ocijeni kako za njega unutar ustanove nema rješenja. Ipak, na

Prvi put u oslobođenom gradu

Na današnji dan prije 20 godina oslobođen je Šibenik. Bili su to najradosniji trenuci u životu građana i Šibenčana oslobođilaca, koji su se tada nalazili u sastavu XXVI dalmatinske udarne divizije. Tek što su ga fašisti zauvijek napustili, grad je počeo živjeti novim životom. U povodu ove jubilarne godišnjice razgovarali smo s radnikom šibenske »Elektre« Antom Ercegovićem, bivšim borcem I bataljona I dalmatinske proleterske brigade da iznese svoje dojmove iz tek oslobođenog Šibenika.

— Nalazio sam se na dužnosti vodnog delegata u II četi I bataljona, kada su prve partizanske jedinice bile na domaku grada. U noći od 2. na 3. studenoga 1944. kod Vrpolja smo

vodili tešku borbu s neprijateljskim snagama i čim smo ih savladali put prema Šibeniku bio je olakšan.

Vaš prvi susret s radnim gradom?

— U ranim jutarnjim satima moj bataljon zauzeo je položaje na raskrsnici koja vodi prema Mandalini. Sa još dvojicom drugova pošao sam naprijed, ne prezajući ni od čega. U tom času s obale su odzvanjale eksplozije, jedna za drugom. Nijemci su, naime, pri povlačenju dizali u zrak operativni dio šibenske luke, što je mene i moje drugove i te kako zabljelo. Krenuli smo naprijed. Na Poljani smo naišli na nekoliko domobrana, koje smo razoružali, i na prve ilegalce, koji su nas s neprijateljem očekivali. U osvitku dana narod je izišao na ulice da dočeka oslobodioce. Oduševljenje se osjećalo na svakom koraku: na ulicama, trgovima, u kućama. Radosti nije bilo kraja...

Opišite jedan interesantan detalj?

— Čim su prve partizanske jedinice ušle u grad, uputio

sam se jednome svome starom znancu. Nakon čvrstog stiska ruku, predložio mi je da obijeka pođemo do samostana Sv. Frane i zvonjavom obavijestimo građane o izlasku neprijatelja, koji se još nalazio iza Vatrogasnog doma. Na naše pozivanje gvardijan samostana, sav preplašen i zbunjen, odbio je da zvoni. Tek kad je vidio da nema šale, on i moj znancu uhvatili su za konopce i zvonjava je nagovijestila svitanje novog dana, slobode ovog junačkog grada.

Da li je s oslobođenjem Šibenika prestao vaš udio u NOB-i?

— Naprotiv. Već istog dana nalazio sam se u brigadi koja je vodila višesatnu borbu s Nijemcima u predjelu Meteriza, na prilazu Šibeniku sa zapadne strane. A zatim su uslijedile borbe za oslobođenje Knina, gdje sam bio teško ranjen. Puna dva mjeseca izgubio sam sluh i moć govora. Ali sve je dobro završilo, svitali su ljepši dani... i osvanuli!

U Muzeju grada Šibenika i Naučnoj biblioteci pohranjena je vrijedna biblioteka skradinske obitelji Marasović

U Muzeju grada Šibenika i Naučnoj biblioteci pohranjena je biblioteka obitelji Marasović iz Skradina. Ta biblioteka ima oko 6 tisuća dobro sačuvanih knjiga. Marasovići su bili zemljoposjednici, politički su bili opredijeljeni kao autonomasi, ali su uživali ugled zbog toga što nisu skrivali svoje nacionalno porijeklo. Najpoznatiji od njih, Ivan Marasović, bio je potkraj 19. stoljeća načelnik skradinske općine i zastupnik u Saboru.

Među najvrijednije stvari u biblioteci može se ubrojiti kolekcija dalmatinskih časopisa i novina, kao komplet prve nove tiskane na hrvatskom jeziku »Kraljski Dalmatin«, zatim zadarski polutjednik »Il Dalmata«, organ autonomasa, izdanja od 1865. do 1915. godine, prvih jedanaest godišnjaka Buličeva »Vjesnika za arheologiju i povijest dalmatinsku«, te gotovo potpuna kolekcija danas vrlo rijetkih polemičkih brošura iz borbe za sjedinjenje Dalmacije s Hrvatskom. Evropski i svjetski klasici zastupljeni su u vrlo lijepim izdanjima, među ostalima Ibsen, Goldoni, Heine, Shaw, Pirandello, indijski pjesnik Tagore sa dvadeset knjiga i Aleksandar Pötefy čije je djelo jedan Marasović prevodio i objavio. Samo dramskih djela ima više od 500.

U toj biblioteci sakupljeno je gotovo sve što se o Dalma-

rastanku je plakao. Vidjeli su to mnogi.

»Da sam bio stalno u prilici da me se nečim »zaskoči«, svjedoči i ovaj primjer« — rekao nam je na kraju drug D. V. »Često su mi naplaćivali po 6 ili 7.000 dinara za benzin što su kola trošila preko norme, iako se to događalo isključivo zbog karaktera vožnje na lošim putevima. Kad sam bio bolestan, drugi su vozači trošili desetke litara goriva, ali ih nitko nije pozvao da to plate.«

I to je detalj. Detalj od jednoga dugog niza detalja koji su se nagomilali u »slučaju« druga D. V. Mogli bismo se s tim složiti da je i on griješio, ali da bi zbog toga trebao biti tretiran izrazima »sirotinjo!« i »bijedo!«, ne može se gotovo ni zamisliti. Posebno je začuđujući stav pojedinih drugova iz ustanove u pitanju njegovih materijalnih primanja. J. Č.

OGLEDALO

POZIV

Ne uznemiravajte se! Budite spokojni! Nije ovo poziv na sastanak kućnog savjeta koji treba da odluči o opravku predsjednikova kokošinca (lociranog u kapitalu). Ne pozivam Vas ni na kakav sastanak koji zamara »principijelnim« i »konstruktivnim« diskusijama. Ja sam poslovnik Majkovskog — »O, dajte jednu konferenciju za ukinuće svih konferencija!«

Jednostavno: poziv se odnosi na suradnju. Živla kooperacija! Živla koprodukcija! (izlučivši onu filmsku).

Zelim, naime, da i u mom poslu dođe do kooperacije, tj. koprodukcije. A to praktično znači suradnja na relaciji novina — čitalac.

Jesmo li se sporazumjeli? Jesmo, naravno! A sada da Vam kažem, dragi čitaoci, kako treba da izgleda ta naša suradnja, suvremeno rečeno: kooperacija.

Došli ste, recimo, u prodavaonicu. Pozdravili ste. Prodavač(ica), iako sam(a), ni mukajet. Kao da ste prošli pored turskog groblja. Vi odmah zaključujete da dotični trgovački pomoćnik nije pročitao jednu malu brošuru na čijim korica píše: Bon-ton. Zatim se obraćate čovjeku ili ženi za tezgom s porudžbom. Dobili ste i izašli. Kad ste stigli kući, ustanovili ste da ste zakinuti za nekoliko dgh (čitaj: dekadrama).

Eto, to i tome slično ćete mi javiti, a ja ću Vaše pismo lijepo objaviti u ovom uglu. Iz ovoga ugla gledat ćemo zajednički na naše probleme, postupke, događaje: lijepe i ružne. Neki dan je postariji čovjek nosio bolesnog sina na leđima. Vidjevši ga umorna i znojna, prišao mu je jedan mlađić i pomogao mu. Nije vic, časna riječ!

I takvi slučajevi me zanimaju. Dakle, javljajte se i suradujte sa mnom. Možemo se i lično upoznati. Do javljanja ili do viđenja! Vaš

MARIN

Vrijednost još neproučene biblioteke

više proglasa odluka i naredbi iz doba mletačke, francuske i austrijske vladavine.

Za sada je to kulturno blago nesređeno i neproučeno. Da bi se sve stavilo na svoje mjesto, naučno obradilo i tome slično zacijelo će trebati vremena. Međutim, ima li se na umu da je vrijedna biblioteka obitelji Marasović otkupljena već prije tri godine, zacijelo ne bi trebalo odugovlačiti s otkrivanjem njenih pravih vrijednosti. Nadamo se da će tako i biti.

Zadruga, a vlastita proizvodnja?

Već duže vremena na području šibenske komune raspravlja se o sređenju poljoprivrednih zadruga. Tim pitanjem pozabavili su se, pored ostalih, i Savjet za privredu i Privredno vijeće Skupštine općine Šibenik. Cilj tih razgovora i analiza jest ekonomsko jačanje zadrugnih organizacija na šibenskom području. Prema mišljenju dobro upućenih, to bi se u prvom redu moglo postići integracijom. Međutim, unatoč pozitivnim pokazateljima integracionih kretanja u šibenskoj trgovini, industriji i nekim drugim djelatnostima na sektoru poljoprivrede, u tom pogledu nema značajnijih novosti. Velik broj poljoprivrednih organizacija, od kojih se neke održavaju više silom inercije nego neophodnošću, životari i dalje uvučeni u već prevaziđene okvire trgovinske djelatnosti i otkupa. Za mnoge od njih vlastita proizvodnja nikada i nije bila u prvom planu, pa ako se i ne mogu apstrahirati izvjesne teškoće što su se ispriječile na tom putu, ostaje konstatacija da se nije uradilo ni ono što se uistinu moglo uraditi. Da je tako posvjedočit će nam i neki brojčani podaci.

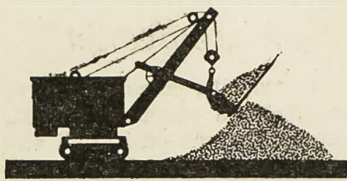
Iako ne moraju biti isključivo mjerilo, podaci što ćemo ih iznijeti najbolje govore da su poljoprivredne zadruge na području šibenske općine gotovo sasvim okrenule glavu poljoprivrednoj proizvodnji. Naime, od 22 poljoprivredne zadruge koje danas egzistiraju na našem području samo ih se devet bavi koliko toliko vlastitom poljoprivrednom proizvodnjom. Konkretnije govoreći, ukupan prihod u prošloj godini svih poljoprivrednih organizacija na području komune Šibenik iznosio je 2 milijarde i 731 milijun dinara. Od

toga, međutim, na trgovinu otpada milijardu i 632 milijuna dinara, na otkup poljoprivrednih proizvoda 642 milijuna dinara, u ugostiteljstvu je ostvareno nešto više od 200 milijuna dinara, u ostalim djelatnostima 215 milijuna, dok je prihoda od vlastite poljoprivredne proizvodnje iznosio tek nešto više od 37 milijuna dinara.

Poznato je da danas na području šibenske komune rade i djeluju 22 poljoprivredne zadruge. Iz niza podataka koji su se dobili analizom njihova poslovanja u posljednje tri godine može se konstatirati da

je rad poljoprivrednih organizacija u cjelini pozitivan i društveno-ekonomski opravdan. Međutim, pojedinačnom i detaljnom analizom svake organizacije, načina njezina djelovanja, problema i pojava u njezinu radu, unutrašnje organizacije poslovanja, kadrovske strukture, ekonomskog položaja i svega ostalog, lako je uočiti da prosjek ne može biti mjerilo svake zadruge, jer je daleko veći broj onih zadrugnih organizacija koje uglavnom obavljaju trgovinsku djelatnost.

Naravno, s jednim treba biti načistu. Naime, nitko ne tvrdi da bi sada odjedanput zadru-

gama trebalo oduzeti svu trgovinsku djelatnost, jer bi to, pored ostalog, bilo preuranjeno. Činjenice, međutim, upućuju na zaključak da većina poljoprivrednih organizacija u šibenskoj komuni nisu ono što

Kakve su nam poljoprivredne zadruge potrebne

bi u prvom redu trebale biti: organizatori i nosioci društvene proizvodnje na selu. Kako će to one postići? Da li proizvodnjom na vlastitim ekonomijama ili stupanjem u poslovne odnose s individualnim poljoprivrednim proizvođačima, a ovo posljednje bi se moglo provesti zakupom zemljišta i raznim vidovima kooperacije, nije, možda, toliko ni važno? Najvažnije je, bez sumnje, da one budu u stanju da iz napuštene seljačke proizvodnje razvijaju društvenu proizvodnju, bar onim tempom kojim se selo razvija i nudi svoju suradnju. Uz rijetke iznimke, međutim, šibenske poljoprivredne zadruge, zbog subjektivnih slabosti, nisu kadre u tom pravcu išta ozbiljnije učiniti.

Pohvaljeni i patuljci

Kada je riječ o vlastitoj poljoprivrednoj proizvodnji, onda dobar dio zadruge treba izvrnuti kritici. Samo, ne smije se uistinu mimoići ni dosadašnje dobre »radne staze« naših zadruga. I onakve kakve su sada — zadruge su izvršile jedan dio postavljenih zadataka. Međutim, ne sve, i to ponekad i one koji ne moraju biti preteški. Na području komune ima 9.502 domaćinstva, od kojih su 5.695 članovi poljoprivrednih zadruga. Iz tih podataka možemo vidjeti da je veliki postotak domaćinstava koja nisu obuhvaćena članstvom u zadrugama. Međutim, u daljnjem razvoju poljoprivrednog zadrugarstva i njegova jačanja trebat će o toj činjenici voditi više računa, kao o bitnom i

važnom činiocu za omasovljenje zadruga s poljoprivrednim proizvođačima, a naročito onima koji mogu i imaju uvjete za uspostavljanje ekonomsko-poslovne suradnje sa zadrugama u raznim oblicima.

Naravno, treba kazati da se sve zadrugne organizacije na području šibenske komune ne može mjeriti istim aršinom. Dvije od zadruga u ovom kraju zaslužuju riječi pohvale, jer su one već odavno prešle na organiziranu poljoprivrednu proizvodnju. To su poljoprivredne zadruge u Skradinu i Bratiškovcima. Zadruga u Bratiškovcima, na primjer, uzgaja oko deset tisuća stabala maraske, više od osam tisuća stabala badema, a podigla je i vinograd sa više od 6.000 čokota loze na visokokordonskom uzgoju, dok zadruga u Skradinu ima vinograd na površini od 16 hektara i plantažni marašnjak sa blizu četrnaest tisuća stabala.

Ali patuljaste i siromašne zadruge, kao što su one u Boraji, Žiriju, Dvornicama, Sapinim Docima i Šepurini, sa upravnim i knjigovodstvenim kadrom bez potrebnih stručnih kvalifikacija, neće moći prionuti tom poslu, pa se drži da je jedini izlaz integracija.

Integracija i kadar

U svim poljoprivrednim zadrugama na području šibenske komune zaposleno je danas oko četiri stotine radnika i službenika. Iz toga proizlazi da na svaku od zadruga u prosjeku otpada dvadeset ljudi, što je prilično velik broj zaposle-

ni, jer oni opterećuju prihodne zadruge. Ako dođe do daljnje integracije, jer je do sada tek nešto učinjeno, trebat će, nema dvojbe, i o tome povesti računa. Integracija će omogućiti da se zadruge oslobode onih kadrova koji su do danas bili slabi i neproduktivni.

Kada je riječ o konkretnoj integraciji, drži se da bi sadašnji broj zadruga trebalo prepoloviti, pa bi se time, pored ostalog, izvršila koncentracija stručnog kadra, smanjili bi se izdaci poslovanja, a fondovi kudikamo više koristili za unapređenje poljoprivredne proizvodnje.

Ne treba posebno dokazivati ni to da je najveći dio sredstava zadrugnih fondova, koji su prošle godine iznosili više od 80 milijuna dinara, utrošen za investicije u trgovini. Da se uradilo drukčije, recimo — otkupilo zemljište koje se ne obrađuje, a njega ima dosta naročito u vodičkom kraju, društvenih površina bilo bi znatno više.

Naime, prema raspoloživim podacima, od ukupno oko 15 tisuća hektara pod oranicama i vinogradima na području šibenske komune u društvenom sektoru nalazi se svega nešto više od 269 hektara. Istina, područje naše komune nije previše bogato poljoprivrednim površinama, naročito je u tom pogledu »osakaćen« društveni sektor. Upravo zbog toga i nalaže se kao primarna dužnost orijentacija na kooperaciju, jer je ona važan faktor za daljni preobražaj našeg sela.

D. BECIR

Za unapređenje proizvodnje

VEĆU PAŽNJU POKLONITI DALJNEM RAZVOJU STOČARSTVA I RIBARSTVA — KAKVE SU PREDNOSTI INTEGRACIJE PODUZEĆA »DALMACIJA« I RK »KORNAT« — PRIJEDLOG ZA OBUSTAVU RADA TVORNICE OPEKE I KREČA U SKRADINU

U ovoj je godini u odgovarajućim savjetima i komisijama Skupštine općine Šibenik raspravljano o stanju i prijedlozima za unapređenje i organizaciono sređenje poljoprivredne proizvodnje, zatim o prednostima integracije Tvornice ribljih konzervi »Dalmacija« i Ribarskog kombinata »Kornat«, te o problemima Tvornice tankostjene opeke i kreča »Pavle Pap - Šiljo« u Skradinu. Nakon što su posebno izabrane komisije prethodno razmotrile sva ta pitanja, prijedlozi za njihovo rješenje dostavljeni su Privrednom vijeću Općine, koja je na svojoj sjednici od 9. studenoga ponovo uzelo u pretres.

Pašnjaci - šta je to?
Hoćemo li podići konzumnu mljekaru?
Merino-ovce na našem području
Da li su investicije »Kornata« suvišne?
STOP - skradinskoj krečani!

lužit će nam podaci o smanjenom broju ovaca u nepoređnoj okolini industrijskog bazena. S druge strane, povećala se i potrošnja stočarskih proizvoda na selu. Ima više uzroka za takvo stanje u stočarskoj proizvodnji. U prvom redu zarade izvan poljoprivrede, niske cijene otkupa mesa, nedostatak radne snage za ekstenzivni način stočarenja, kao i podatak da se gotovo ništa nije poduzelo u organizaciji otkupa stočarskih proizvoda.

„Zabrani“ i šikare

Od 102 tisuće hektara zemljišta pašnjaci zauzimaju blizu 70 posto površine. Ukupna proizvodnja krme podmiruje tek 35 do 40 posto godišnjih potreba postojećega stočnog fonda, iz čega proizlazi da su pašnjaci preopterećeni stokom, pa izvjestan dio stoke koristi planinske pašnjake. U svim dosadašnjim raspravama oko ishrane stoke isticana je potreba da se stoka veže za pašnjačke površine. To se provodi na cijelom mediteranskom području, gdje postoji ekstenzivna poljo-

privreda. Dok su pašnjaci u općoj narodnoj imovini zapušteni, dotle su privatni »zabrani« i pojedina šumska gospodarstva pokrivene djelomično šikarom ili niskim raslinjem, ali zato pokrivene i dobro obrasli pašom. Ti »zabrani« pokazuju put kojim bi ubuduće trebalo ići u regeneraciji naših krševitih pašnjaka. S obzirom da sadašnje površine u većini slučajeva ne mogu podmiriti sve potrebe, do povećane proizvodnje krminog bilja moguće je doći jedino ako se smanje površine pod žitom, s tim da se te površine zamijene sa proizvodnjom lucerne. Da bi se povećala proizvodnja u stočarstvu, potrebno je također pristupiti izgradnji mješaoznice stočne hrane.

Teža telad i mljekara

Prema nekim podacima fond krava sastoji se od 1500 komada, dok ostatak otpada na volove (oko 700 komada). U prigradskom području krave su prirodno selekcionirane na mlječnost, čija se godišnja proizvodnja kreče između 1500 do 2 tisuće litara mljeka. U govedarstvu je prije deset godina izvršena nabavka rasplodnih bikova, a 1957. godine je u okolini Šibenika uvedeno umjetno osjemenjivanje krava. Danas postoji čitav niz potomaka od umjetnog osjemenjivanja u drugoj i trećoj generaciji. Interesantno je spomenuti da je telad od mjesec dana, koju potječe od umjetnog osjemenjivanja teža za 35 posto, dok žen-

ski potomci daju u prosjeku do 25 posto više mljeka od svojih majki. Zato bi tu akciju trebalo i dalje nastaviti i proširiti je na područje Skradina, Lozovca i Konjevata. Uz izgradnju objekta za smještaj 500 krava muzara, u 7 - godišnjem periodu potrebno je podići konzumnu mljekaru kapaciteta 5 tisuća litara, kako bi se na taj način za duže vrijeme osigurala opskrba stanovništva Šibenika mljekom i mlječnim proizvodima. Do izgradnje tih objekata treba podržati inicijativu Gradske mljekare iz Zadra, koja teži za tim da u Šibeniku uspostavi svoj pogon — preko kojeg bi se vršilo snabdijevanje građana mljekom.

Svinjogojstvo na šibenskoj općini ima povoljne uvjete za razvoj. Međutim, zbog nedostatka rasplodnih krmaca svinjogojstvo je zadržalo karakter prirodne proizvodnje. U vezi s tim, Veterinarska stanica namjerava osnovati prasliške kapaciteta 100 rasplodnih krmaca s godišnjom proizvodnjom 2000 komada, dok bi to svinja trebalo preuzeti poduzeće »Mesopromet«, jer se time u zemlji bave slične organizacije. Nadalje, potrebno je poduzeti i takve mjere da se unapređuje uzgoj svinja u individualnim domaćinstvima koja bi kooperirala sa socijalističkim sektorom.

Ovčarstvo - najrazvijenija grana

Ovčarstvo spada u najrazvijenije grane stočarstva na našoj općini. Dakako radi se u pramenci niskih proizvodnih svojstava, ali otpornoj na uvjete s oskudnom ishranom i njegovom. Osnovnu ishranu predstavljaju zapušteni pašnjaci, i to baš u vrijeme kada joj je najpotrebnija, tj. u kasnoj jeseni i zimi ovca je izložena gladi i vremenskim nepogodama. U priobalnom pojasu pramenku sve više zamjenjuje plamenita sorta koju karakterizira veća težina, kvalitetnija vuna i povećana mlječnost.

Žarište te ovce je u Zlarinu, gdje se još prije rata, nabavkom merino-ovnova, uspjelo pretopiti domaću pramenku u merino - ovca. Uz pomoć Veterinarske stanice prije nekoliko godina otkupljeno je 150 komada merino - jagnjadi već danas

raširene na cijelom području šibenske općine. Uza sve uložene napore, stočari daju izvjestan otpor na sve akcije koje teže za dobijanjem kvalitetnih vrsta, pa će zbog toga ubuduće trebati poći drugim putem, a taj je razvijanje ovčarskih farmi na socijalističkom sektoru.

Problem ribarstvo bio je predmet razmatranja različitih skupova, ali nestajanje rashladnih uređaja otežava snabdijevanje grada ribom. S obzirom da opskrbe mesom postaje sve teža, u sadašnjem trenutku potrebno je usmjeriti pažnju na opskrbu stanovništva svježom i smrznutom ribom iz uvoza.

50 milijuna prema 15 milijuna

Nedostatak sirovina i zastarjelost osnovnih sredstava glavni su problemi koji se reflektiraju na lošu poslovnost Tvornice ribljih konzervi »Dalmacija«. Zbog učestalih negativnih financijskih rezultata i veoma niskih osobnih dohodaka još prije je dat prijedlog za integriranje pogona u Rogoznici sa Ribarskim kombinatom »Jadran« u Splitu, dok je za pogon u Prviću-Luci predloženo da se ispita mogućnost spajanja toga pogona sa Ribarskim kombinatom »Kornat« u Šibeniku. Bez obzira na nešto povoljnije stanje u poduzeću »Dalmacija«, jer će pogon u Prviću završiti sa pozitivnom bilancom, činjenično stanje u spomenutom tvornici govori da njeni kapaciteti i ribolovna sredstva neće moći ubuduće održati konkurencije prema drugim neuporedivo većim tvornicama riblje industrije u zemlji. S jedne strane, zbog nedostatka potrebnih sirovina za preradu ribe, a s druge strane, što »Kornat« ne posjeduje rashladne uređaje, treba podržati akciju na integraciji tih poduzeća. Time bi se pospješilo snabdijevanje ovoga područja svježom i smrznutom ribom iz uvoza, jer u Prviću postoje rashladni uređaji za smještaj ribe, s tim da bi se s minimalnim investicijama mogli proširiti. Poduzeće »Kornat« koje se bavi ulovom i preradom spužava i korolja, te otkupom i prodajom svježe ribe, također raspolaže kompletnom opremom i sa 40 članova posade za ulov spužava, te sa tri

ribarska broda, od kojih jedan s kompletnom opremom. Nadalje, nakon integracije izgradnja rashladnih kapaciteta, u što namjerava investirati »Kornat«, bila bi suvišna, pošto »Dalmacija« posjeduje u Prviću tri rashladne prostorije kapaciteta do deset vagona. Umjesto 50 milijuna, koliko je potrebno utrošiti u izgradnju novog objekta, te investicije smanjile bi se na svega 15 milijuna i tim sredstvima bi se rashladni kapaciteti povećali za još osam vagona. Proširenje rashladnih kapaciteta bilo bi od dvostruke koristi Uz dobijanje potrebnih kapaciteta za smještaj svježe ribe iz uvoza, novo poduzeće bi imalo više sirovina za preradu, jer »Kornat« ima ribolovnu flotu. Pimjera radi: »Kornat« je ove godine usolio 150 tona najkvalitetnijih sardela, a dvostruko bi bilo korisnije da su se te sardele preradile. Osnivanjem novog poduzeća bila bi obuhvaćena cjelokupna ribolovna problematika na našem području, a šibenska komuna dobila bi odgovarajuće mjesto koje joj pripada u grani ribarstva.

Šta je s krečanom u Skradinu?

Unatoč dobrim rezultatima u periodu probne proizvodnje u Tvornici opeke i kreča u Skradinu, posebna komisija predložila je obustavu rada toga pogona — zbog veoma otežanih uvjeta — oko nabavke ugljena, kao i zbog nepostojanja silosa za smještaj kreča. Rentabilnu proizvodnju omogućuju i skupi transportni troškovi u dopremi ugljena, što još više pogoršava situaciju i neekonomičnu eksploataciju kamena vapnenca. Komisija je, nadalje, mišljenja da je potrebno ispitati nalazišta ugljena u Dubravcima, jer prema raspoloživim podacima, stoji da na tom mjestu ima ugljena u dovoljnim količinama i potrebne kalorične vrijednosti. Nesumnjivo je jedno: taj pogon može i dalje postojati ukoliko ne bi bio opterećen otplatom anuiteta pogona krečane. Ogromnu tešku predstavljaju nesanimirani gubitak iz prošle godine, kao i nastali gubici na probnoj proizvodnji krečane u ovoj godini, a oni iznose oko 60 milijuna dinara. O svim tim problemima raspravljalo je Privredno vijeće Skupštine općine Šibenik.

O kulturi i oko nje

Tranzistori i stara harmonika

Mladog čovjeka sa sela privlači grad ne samo svojim tvornicama, što drugim riječima znači — mogućnošću zaposlenja i socijalnog osiguranja, nego i svojim zabavnim životom, sportom, boljim higijenskim uvjetima stanovanja . . . jednom riječi, svim onim komponentama kulturno-zabavnog i suvremenog načina koji još uvijek selu nedostaje.

Nekada se seoska omladina o praznicima zabavljala »bacanjem kamena s ramena«, svirkom, kartanjem, ponegdje su postojali tamburaški zborovi, zatim, ali mnogo rjeđe, dobrovoljne kazališne družine itd. Međutim, danas, kada to staro izumire, nestaje — pitamo se: da li smo našoj seoskoj omladini pružili (u dovoljnoj mjeri) nešto suvremenije i sadržajnije? Da li smo te i takve praznike, koje ponekad dovode do nostalgije, a zatim i do pijančevanja hazarderstva, ispunili životom koji pruža najviše garancije za svestraniji i puniji kulturno-zabavni život?

Ako madi čovjek napušta selo spreman da mjesecima opsjeda građevinska i druga poduzeća u potjeri za bilo kakvim poslom, da li smo se upitali što takav nekvalificirani radnik može dati gradu, a što, zauzvrat, može njemu pružiti grad? Uostalom, zbog ilustracije, neka nam posluži rad nekih seoskih knjižnica u obližnjim selima, u kojima se, za razliku od predratnog stanja, veoma rijetko uzima knjiga u ruke, pa ćemo doći do jednog zaista potresnog zaključka u domeni kulture.

„Bacanje kamena
s ramena“

„Bogu iza leđa“

Šta je to patriotizam?

Višak radne snage???

„Pokojno“ i jaka volja

Često su razočaranja neminovna, a ona nisu prijatna ni jednoj i drugoj strani.

Prije nekoliko dana potužio mi se jedan skladišni radnik u Šibeniku (rođen u jednom obližnjem selu) kako već nekoliko godina vodi spor s nadležnim ustanovama o sređivanju svoga radnog staža) sporan je period proveden u logoru za vrijeme rata). Ali nikako da izađe napolje. Veli da su mu u jednoj ustanovi rekli da je on kao patriota savjesno izvršio svoju dužnost. Međutim, kako je izostalo adekvatno priznanje, on je riječ — patriota — shvatio kao podvalu. I ma koliko to izgledalo čudno — ovaj spor će potrajati duže vremena zahvaljujući nepoznavanju nekih nedovoljno objašnjenih izraza i za konskih propisa.

Nije rijedak ni slučaj da ljudi napuštaju sela i zbog toga što vjeruju da se ono, još i danas, nalazi »bogu za leđima«.

Dakle, višak radne snage nije uvijek realan.

Naprotiv, on često nastaje kao posljedica pomanjkanja kulturno - zabavnog života na selu, te pomanjkanje ambicija kod onih koji su pozvani da u napreduju i njeguju osjećaje za lijepo i plemenito.

Tako dolazimo do jednoga apsurdnog i nezdravog stanja; pojavljuje se fiktivan višak radne snage — koji niti je selu suvišan, a niti je industrijii nepohodan. To se može riješiti pod uvjetom da se usklade neki činioci koji se još danas nalaze u velikoj disproporciji u odnosu: grad — selo, uključujući tu i neke cijene poljoprivrednim proizvodima (mislim da nam je jasno da se kulturno-prosvjetni problemi ne mogu ni promatrati ni rješavati odvojeno od ekonomskih problema jedne tipične, ali jasno povezanu sredine).

»Pokojno« Narodno kazalište iz Šibenika, bez obzira na njegove nedostatke, ponekad se zalijetalo se svojom trupom do Drniša, Knina, Lozovca, Vodica, Zatona, Tijesna . . . što je uvijek bilo popraćeno oduševljenjem domaćina. Događalo se da

bi omadina, saznajući da se predstava daje u »susjednom« selu, pješačila satima da dođe i doživi jedan rijedak trenutak sreće. Međutim, s likvidacijom Kazališta nestalo je i toga.

Nešto slično se događalo i s Kazalištem lutaka itd. Ali nabrojena mjesta i ne znače mnogo u odnosu na zabačenija sela, u koja, kao po nekom pravilu, nitko ne zalazi (ponekad putujući, i to bi bilo sve).

Pored tih i mnoge druge činjenice dovode nas do zaključka da postoji jaka volja za kulturno - zabavnim životom na selu, ali i do zaključka da se nismo pravilno i na vrijeme znali okoristiti tom povojnom okolnosti. Istina, začuđuje i činjenica da — gotovo ni jedna škola na selu nema stručnog nastavnika muzike, te tako te sredine ostaju i bez pokretača muzičkog života — čiji se nedostatak i te kako osjeća. Dakako, postoje tranzistori i poneka stara harmonika.

A da li je to dovoljno da ispuniti tu prazninu i da ugasi tu žed za kulturno - zabavnim životom? I da li je onda čudo da se u gradu, pod takvim okolnostima, pojavljuje novi priliv radne snage sa sela? Tko je, uostalom, kriv da jedan naš radnik (se sela) ne zna što znači riječ — patriota, iako se kao patriota borio za vrijeme rata protiv okupatora?

Tako se, konačno, ispostavilo da Narodno kazalište u Šibeniku nije bilo potrebno samo gradu, nego i nekim selima šibenske komune. Ali za razliku od kulturno - zabavnog života sela, grad zaista živi jednim intenzivnijim kulturno - zabavnim životom, o čemu se brinu različite ustanove, a u prvom redu Dom Armije u našem gradu.

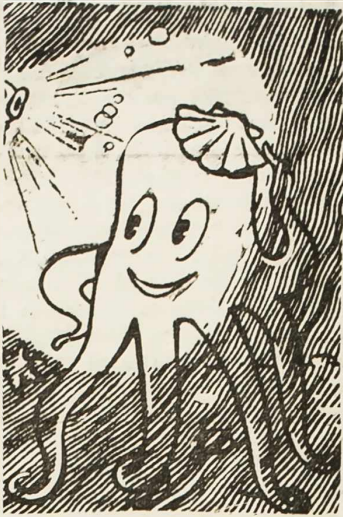
U svakom slučaju i Narodno — odnosno Radničko sveučilište trebalo bi da svoje djelovanje još više prenese i na sela naše komune, u kojima će uvijek nalaziti svoju zahvalnu i mnogobrojnu publiku.

Ne treba zaboraviti da osjećaj mladih ljudi na selu, »nalaziti se bogu iza leđa«, sam po sebi ne predstavlja svojevrsnu optužbu protiv takvih anomalija i takvoga kulturno - zabavnog siromaštva sela, zbog čega i oni sami snose jedan dio krivice.

P. Bilušić

Đačke iskre

Gotovo sve osnovne škole u Šibeniku izdaju svoje interne đačke listove. Takav list se u V osnovnoj školi pojavljuje pod imenom »Đačke iskre«. Ovih dana upravo je publiciran deseti broj toga lista, koji ima veoma ukusno izradenu naslovnu stranicu. Pored prigodnih materijala uz dvadesetu godišnjicu oslobođenja Šibenika tiskano je još dvadesetak priloga, uglavnom pjesničkih i proznih pokušaja. U desetom broju lista »Đačke iskre« objelodanili su svoje radove slijedeći učenici Pete osnovne škole: Stanislav Aleksić, Dubravka Elezović, Jadranka Mioč, Živko Sladić, Vesna Lokas, Ljiljana Trajkovski, Boris Rodin, Radmila Jovanović, Anđelina Čalić, Marina Sumić, Gordana Bošković, Mira Ristić, Zarko Juraga i Slađana Rusinkov. Popratne crteže izradili su Gordana Tankosić, Olga Bradaš i Slobodan Perišić.

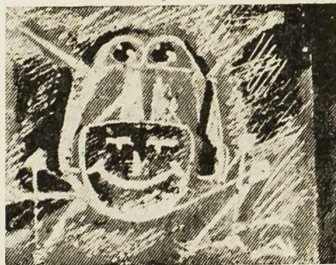

Baletno veče

Prošlih je dana Baletni studio šibenskog Centra za kulturno-umjetnički odgoj mladih imao svoj nastup. Na programu večeri, što je održana u Narodnom kazalištu, nalazio se balet u tri slike »Snjeguljica i sedam patuljaka«. U koreografskoj postavci Igora Rapanića i scenografskom okviru Branka Friganovića nastupili su polaznici Baletnog studija Lora Pavlović, Mirjana Nikolić, Meri Baranović, Snježana Markulin, Vlasta Stošić, Emica Bolanča, Gordana Luštica, Biserka Dejanović, Kača Garafulić, Edita Simić, Branka Daić, Biljana Nikolić, Deniza Mrduljaš, Branka Vuković, Marija Čeko i Mira Hajrić.

U drugom dijelu baletne večeri izvedeni su »Polovječki plesovi«, a pored već spomenutih polaznika Baletnog studija publici su se predstavili Sineva Jovanović, Mirela Šegedin, Ida Košuljandić, Vinka Trlaja, Lidija Kućinić, Titovka Sladojev i Dragana Mijanović.

Muzičku pratnju baleta vršio je orkestar garnizona JNA Šibenik, a dirigirao je Karlo Kodela.

Propušteni trenutak

Oguglali smo ve na vijest, razgovore i upozorenja da s našom knjigom nije sve u redu. Prezantirani su bezbroj puta neoborivi podaci da se malo čita i malo knjiga kupuje. Dovoljno je i to da se i te kako zabrinemo. Neki znaci upućuju, međutim, da zabrinutosti nema i da sve teče mirno i već uhodanom kolotečinom.

Nedavno protekli »Mjesec knjige« bio je zacijelo prikladna prilika da se nešto uradi. Na području naše komune trebalo se, mnogo šta uraditi. Kad se zna da otprilike 20 posto žitelja naše općine ne zna pisati, neće se tražiti niti jedan drugi podatak. Bio bi zaista sasvim izlišan.

Pa, eto, prođe »Mjesec knjige«, a mi ga u Šibeniku i ne primijetismo. Ničim ga ne počastismo: nije upriličeno ni jedno predavanje, niti jedna književna večer, jednom riječju — ništa nije urađeno. Nitko se, na primjer, nije sjetio da knjigu približi čitaocima. Oni čekaju, potencijalnih čitača bez sumnje ima, ali naše knjižnice vape za članovima, čekaju ih umjesto da ih potraže. I griješe.

Još o kulturnoj situaciji u Šibeniku

Materijalne mogućnosti ili nešto drugo

Kada stvari govore same o sebi, onda se to ne može negirati ni profinjnim sredstvima retorike niti čim drugim, iako se ponekad time služimo. Zbog toga ovdje polazimo od pretpostavke da ćemo se najvećim dijelom složiti (i bez šireg nabrajanja činjenica) u tome da u kulturnom životu Šibenika već duže vremena prevladava nekakva apatičnost i nesrazmjer u odnosu na ostale vidove aktivnosti i na naš društveni program uopće. Važna je baza, govori se u ovim prilikama. Svakako da je ona važna, ali ukoliko se ništa ne nadograđuje na tu bazu, onda se ona ne može u punoj mjeri ni koristiti. Međutim, pravilnom organizacijom, i uz mala materijalna sredstva, mogli bismo postići bolje uspjehe na polju kulturnog života. Odakle početi i kako? Da li iznošenjem onoga što nedostaje ili pak nabrajanjem kulturnih institucija i aktivnosti koje u Šibeniku postoje? Ako bismo izabrali drugu opciju, naš posao bi bio mnogo lakši. Tada bi se ustanovilo da u Šibeniku djeluju: Pedagoška akademija, pjevačko društvo »Kolo«, dvije biblioteke, tri kina, muzej, Narodno sveučilište i Kazalište mladih — centar za kulturnu aktivnost mladih.

Polemika oko „privređivanja“

O Kazalištu je već bilo mnogo riječi na stranicama nekih listova. O tome su iznijeli svoje mišljenje i oni koji su bili neposredno vezani za tu ustanovu, pa su dali realnu ocjenu o tome u kolikoj se mjeri osjeća nedostatak teatra u gradu s dugom kazališnom tradicijom. Istina, u čitavoj toj polemici nitko nije isticao suvišnost te ustanove, ali su se pri tome odviše forsirali ekonomski elementi egzistencije Kazališta. Čini se da je ta ekonomika indentificirana s ekonomikom jedne tvornice ili nekoga drugog poduzeća. Inače, izvan ovoga slučaja i kulturne problematike ovoga grada, polemike oko »privređivanja« u kulturi ponegdje poprimaju dosta konfuzna shvaćanja. Tu se čak ne dozvoljavaju izvjesni izuzeci i mogućnosti indirektno pomoći kulturi, iako i u privredi susrećemo aktivnosti kojima su potrebne »injekcije«, zvane subvencije i dotacije (neke saobraćajne grane i dr.). Ta pomoć kulturi je daleko potrebnija i opravdanija, jer ona ima svoje određene društvene, političke i moralne zadatke, te njenu funkciju ne može društvo u svakome datom momentu plaćati u ekonomskoj moneti. Eto, odakle ta konfuzija: od jednostranih rezoniranja da kultura treba sama sebe »uzdržavati«.

Oko 15 godina ponavlja se već potreba osnivanja društvenog doma (doma kulture ili sindikata) i svi gradski i općinski faktori prihvaćaju taj zahtjev. Istina, prije nekog vremena dvije prostorije Društva inženjera i tehničara dobile su naziv »Društveni dom« — ali to je samo nominalno rješenje. I zaključilo Općinske konferencije SK istakli su potrebu da se taj problem konačno skine s dnevnog reda. Stvari jednako stoje i s omladinskim domom. Vjerujemo da bi rješenjem toga pitanja bila bar nešto prorijedjena šetališta, te da bi s tim splasnula i monotonijska koju donose te šetnje.

Od četiri veća grada u Dalmaciji jedini Šibenik ne izdaje neki časopis. Mislimo da tu komparaciju ne bi trebalo shvatiti kao beznačajnu. Šibenik je ipak pokušavao nastaviti literalnu tradiciju i sve do 1955. godine izlazili su neki časopisi (»Naša mladost«, »Os-vit«, »Šibenska revija« i još neke povremene edicije). Pa se i tu posustalo, ali ne zbog male suradnje ili kvalitete radova, već zbog nekih nespora-

U Šibeniku postoji Pododbor književnika Matice hrvatske. Izgleda da su njegovi članovi preuzeti poslovi, ili da ih mnogo ne zanima književno stvaralaštvo.

Ukoliko građanin Šibenika ili neki posjetilac želi da u čitaonici pročita dnevni list ili časopis, to mu neće lako uspjeti. Možda mu ipak dobro namjerni prolaznik objašni da to može učiniti donekle na dva stola tjesne Gradske biblioteke, ali tada u svom izboru čitalac treba da se rukovodi skromnošću.

Izložbe slika u Krešimirovu gradu su rijetkost. U zadnjim godinama izlagali su svoje radove neki šibenski slikari (Josip Roca, Vlade Petković, Gojko Lušić i Perić Zlatoper). Šibenik ima jedan broj darovitih slikara, što akademskih, što samoukih, te bi bilo od osobite koristi da mu se pruži određena podrška u vidu izložbenog prostora, propagande njihovih radova ili na neki drugi način.

Preskočiti retoričko - baznu barijeru

Takvih izrazitih primjera moglo bi biti i više. Smatrali smo da ih je bolje iznijeti deskriptivno nego polemičarski, jer stvari objašnjavaju bolje od riječi. Dok govorimo o kulturnoj problematici, treba da se prisjetimo i toga da se privredna struktura i kapaciteti Šibenika svake godine proširuju i da on spada u red razvijenijih centara. Ako se tome pridodaju određena historijska i demografska obilježja sredine i kulturna tradicija Šibenika, ta se pojava još oštrije manifestirala.

Dakle, šta čini raskorak (i proširuje ga) između materijalnog jačanja komune i kulturne neaktivnosti? Kriza se može pretpostaviti preko nekoliko faktora: Općina ne može izdržati materijalne izdatke za kulturu, mali interes i sposobnost da se smjelije okrene prema aktivnosti »bez profita«, velike društvene obaveze i tempo života oduzimaju vrijeme na »važnijim« djelatnostima, na mjerodavnim govornicima se ističe kako je sve to potrebno, ali da nema materijalnih sredstava. Dakle, materijalna (baza) sredstva su u pitanju, pa nema potrebe da se drukčije i šire prilazi analizi toga problema. A nama se čini da je već vrijeme da se preskoči ta retoričko-bazna barijera i počne s istraživanjem onih drugih razloga i mogućnosti. Vjerujemo da bi takvo prilaženje ovom pitanju imalo više rezultata i uspjeha.

BORIS KALE

19 godina književne publicistike

Prvi književni časopis u oslobođenoj Hrvatskoj tiskan je u Šibeniku, i to dali već još nisu bili ni primirili topovi na ratištima. U ožujku 1945. godine tiskan je prvi i posljednji broj »KNIŽEVNIKA« što su ga uređivali Vlado Popović, Marin Franičević, Đuro Tiljak, Petar Lasta, Vjekoslav Kaleb i Ivo Frol.

U uvodnoj riječi »Književnika« stoji među ostalim: »Mi ne mislimo da ćemo odmah dati cjelokopnu sliku naših književnih nastojanja, a pogotovo prvi broj nema karakter antologije, nego ima zadaću da okupi književnike, podstakne ih u radu, dade im oslonac, i tako pomalo postane odraz našeg kulturnog djelovanja i u isto vrijeme kulturni faktor«.

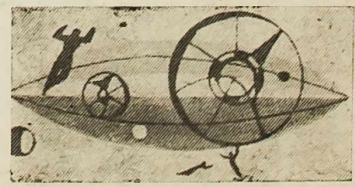
Po svemu sudeći, intencija je uredništva bila da se u Šibeniku izda i drugi broj »Književnika«. Međutim, brzo oslobođenje domovine uvjetovalo je da se drugi broj tiska u Zagrebu, ali pod imenom »REPUBLIKA«, i to u redakciji Vjekoslava Kaleba, Miroslava Krležu i Jože Horvata.

Uvjeti pod kojima je radila redakcija »Književnika« bili su upravo ratni: nije postojalo ni-

kakvih posebnih redakcijskih prostorija, radilo se zdužno, s ljubavlju, nije se brinulo za isplatu honorara. Suradnici toga jedinog broja »Književnika« bili su: Jakša Ravlić, Vladimir Nator, Vjekoslav Kaleb, Đuka Kosak, Leonid Soboljev, Vladimir Popović, Nikola Pavić, Marin Franičević, Petar Lasta, Nikola Hercigonja, Ivo Čaće, Ivan Supek, Đuro Tiljak, Jure Franičević i Grigor Vitez.

Pojava »Književnika« značila je u ono vrijeme prvorazredan događaj. U Šibeniku tada okupljeni književnici osnovali su u okviru Kluba prosvjetnih radnika i Akcioni odbor društva književnika »kao temelj za buduće Društvo književnika Hrvatske«.

Danas, kada je dobroano prošlo devetnaest godina od ožujka 1945, vrijedno je sjetiti se »KNIŽEVNIKA« — prvoga poslijeratnoga književnog časopisa u Hrvatskoj.

Drniš

O Prednacrtu u Drnišu

Sjednici Općinskog komiteta SKH Drniš prisustvovao i Jovo Ugrčić, član CK SK Hrvatske

Prošlog petka održana je u Drnišu četvrta sjednica Općinskog komiteta SKH u proširenom sastavu, jer su pored članova Komiteta bili prisutni i članovi Revizione komisije, te neki članovi Političkog aktiva. Sastanku su prisustvovali i član CK SKH Jovo Ugrčić i Draško Jurišić, član Organizacije komisije Kotarskog komiteta SKH Split.

Na dnevnom redu, prema prijedlogu sekretara Općinskog komiteta SKH Drniš Ivana Jurića, bili su: analiza aktivnosti komunista na proradi Prednacrt Statuta SKJ, stilizacija primjedaba i prijedloga, te naredni zadaci u vezi s pretkongresnom aktivnošću.

Sekretar OK SKH Ivan Jurić sumirao je prijedloge članova SK koji su dati u toku proučavanja Prednacrt Statuta SKJ, konstatirajući da su se u toku toga rada ispoljile neke organizacione slabosti koje graniče s nedisciplinom. U svome pismenom izvještaju sekretar je brojne primjedbe i prijedloge svrstao, radi preglednosti, prema njihovim karakteristikama i važnosti. Kao

najpogodniji oblik okupljanja i objedinjavanja komunista u rješavanju dnevnih zadataka nametnuli su se teritorijalna organizacija i aktiv, pa bi članove SK, uposlene u privredi grada, a koji žive na selu, trebalo organizaciono vezati u teritorijalnu organizaciju ili aktiv njihova sela.

Brojni diskutanti konstatirali su zanemarivanje ideološkog uzdizanja, pa često cjelokupni sadržaj sastanka ispuni onaj tko s njim rukovodi. Postoji mišljenje da bi trebalo uspostaviti minimalni ideološki program koji bi morao da svlada svaki član SK. Aktivima bi trebalo dati veći značaj i kompetencije, a u nekim slučajevima ih izjednačiti u pravima s osnovnom organizacijom. Članovi Komiteta su konstatirali da se među nekim članovima seoskih osnovnih organizacija zapaža osjećaj samozadovoljstva ili pak mirenja s postojećim stanjem koje ne zadovoljava.

Sve prijedloge Komisije za proradu Prednacrt Statuta SKJ članovi Općinskog komiteta usvojili su u cjelini. (c)

Pokretni kino

Novoimenovani Savjet za kulturu Općinske skupštine u Drnišu održao je prošlog utorka svoju prvu sjednicu. Članovi Savjeta raspravljali su o organizaciji pokretnog kina, rješavali o prispjelim molbama za mjesto knjižničara u Gradskoj knjižnici i čitaonici u Drnišu, imenovali po jednog člana u Koordinacioni odbor za obilježavanje značajnih ličnosti iz narodnooslobodilačke borbe i komisiju za izbor filmova u mjesnom kino-servisu poduzeća »Komunalac«.

Općinska skupština nabavila je kino-projektor za uskome tražni film, pa će od nove godine uslijediti prikazivanje filmova po svim elektrificiranim

selima drniške komune. Kao jedini problem, ispriječio se nedostatak prikladnih prostora, jer su se postojeći domovi kulture pretvorili u skladište poljoprivrednih zadruga. Na raspisani natječaj za knjižničara, od 9 prijavljenih kandidata, prihvaćena je ponuda Antoanete Hrstić, studenta pedagoške akademije. U Koordinacioni odbor za obilježavanje značajnih ličnosti iz narodnooslobodilačke borbe delegiranje jednog člana neprestano aktivu historičara, a u Komisiju za izbor filmova delegirao je svog člana Boška Beadera.

Na kraju sjednice raspravljalo se i o uređenju fiskulturne dvorane u Drnišu i spomenika u Unešiću. (c)

Zabavno-muzičko veče

Već tradicionalnim nastupima drniških pjevača zabavnih melodija, koji obično nastupaju s prvim zahlađenjima, uvečana je jubilarna proslava dvadesete godišnjice oslobođenja. Interpretatoru pjesme kojoj su slušaoci dali najviše glada gitara.

Nastupilo je sedam interpretatora: Slobodan Bjegović, Vladimir Čosić, Maruška Kević, Šime Kolombo, Stipe Pečej, Spiro Subota i Gojko Vučkaiš. Pjevače je pratio instrumentalni septet KUD »Božidar Adžija« pod ravnanjem Petra Škarice.

Na programu su se nalazile pjesme s posljednjih festivala zabavnih melodija Opatije, Zagreba, Beograda i Splita: Kuća pored mora, Jedna suza na tvom licu, Golubovi, Djevojko

moga grada, Bez sunca, Veza na zrno piješka, Ljubav treba čekati, Otišla si s lastama, Oprosti, ja sam kriv, Suze u vjetru, Cipelice tvist, Još sam mlada, Još pet minuta i Vrbe.

Najbolju ocjenu dobila je interpretacija pjesme »Golubovi«, koju je otpjevao Spiro Subota. Svoje pjevanje dopunio je puštanjem iz džepa jednoga bijelog goluba koji je za vrijeme njegova nastupa kružio nad gledaocima. Možda je baš to bio odlučujući faktor koji je Suboti donio najveći broj glasova, jer je Bjegovićeva »Jedna suza na tvom licu« bila kvalitetnije izvedena.

Zabavni orkestar KUD »Božidar Adžija« i te je večeri bio na solidnom nivou. Organizacija priredbe patila je od tehničkih nedostataka, a trud izvođača obezvrijedila je grupa nediscipliniranih slušalaca svojim zviždanjem i galamom. (c)

VECESLAV HOLJEVAC POSJETIO KNIN

Predsjednik Odbora za društvene službe Izvršnog vijeća Sabora SR Hrvatske Većeslav Holjevac boravio je 2. studenog u Kninu. U razgovoru s predsjednikom Općinske skupštine Mirkom Sinobodom i predstavnicima društvenih službi drug Holjevac upoznao se sa stanjem i problematikom prosvjetnih i zdravstvenih ustanova na području kninske komune.

Zatim je drug Holjevac razgledao kninsku tvrđavu na kojoj se izvode konzervatorski radovi i muzejsku zbirku gdje se upisao u knjigu utisaka.

Na povratku je drug Holjevac obišao odjele opće bolnice Medicinskog centra, gdje su ga dr Mirko Knežević i šoferi bolničkih odjela upoznali s razvojem ustanove i radovima na izgradnji Grudnog odjela i Antituberkuloznog dispanzera.

Pomoć Knina Zagrebu

Cim se u Kninu saznalo da je stanovništvu poplavljenog područja Zagreba potrebno osigurati i vodu za piće i druge potrebe, održana je sjednica Uprave dobrovoljnoga vatrogasnog društva, na kojoj je zaključeno da se hitno uputi auto-cisterna.

Cisterna kapaciteta 8.000 litara još se nalazi u Zagrebu.

»GETALDUS« U KNINU

Optička industrija »Getaldus« iz Zagreba, nakon uređenja prostorija, otvorit će uskoro svoju prodavaonicu naočara i druge optičke robe. Nova, specijalizirana prodavaonica nalazi se u novogradnji »ležećeg nebodera«.

Predavanja u povodu Mažuranićeva jubileja

Na inicijativu Savjeta za kulturu Skupštine općine Knin organizirana su predavanja u povodu 150-godišnjice Ivana Mažuranića. Predavanja u Kninu i Kistanjama održao je književnik i naučni savjetnik Srpske akademije nauka i umjetnosti Božidar Kovačević iz Beograda.

Pripreme za svečanu proslavu

Trećeg prosinca 1944. godine proslavljene jedinice Osmoga dalmatinskoga udarnog korpusa, nakon dugotrajnih i teških borbi protiv jakih snaga okupatora, oslobodile su Knin i čitavu kninsku krajinu.

Dvadesetogodišnjica oslobođenja Knina bit će svečano proslavljena akademijom u Domu JNA, izložbom slika i dokumenata, svečanom sjednicom Skupštine općine Knin, improvizacijom borbi za oslobođenje Knina i drugim manifestacijama.

Povodom toga u Kninu će biti otkrivene spomen-biste narodnim herojima Boži Biliću Marijanu, Stevi Opačiću, Bošku Žuniću, te predratnim revolucionarima Gojku Bjedovu i Krsti Ljubičiću.

U vezi s jubilarnom godišnjicom oslobođenja Knina, a time i čitave Dalmacije, u Kninu će biti organiziran simpozij, na kojem će biti podneseni referati: »Kninska operacija u stratejskim koncepcijama Vrhovnog štaba za konačno

Knin

Savez omladine kninskih škola

Održane su godišnje izborne konferencije Saveza omladine škole učenika u privredi, Gimnazije i Ekonomske škole.

Na tim skupovima razmatrana su aktualna pitanja iz života i rada učenika tih škola, te pitanja o njihovoj aktivnosti na ideološkom obrazovanju i kulturnom, sportskom i zabavnom životu.

Na konferencijama su izabrana nova rukovodstva i delegati za općinsku konferenciju SO općine Knin.

FORMIRAN OPCINSKI ODBOR ZA POMOĆ ZAGREBU

Na sjednici Izvršnog odbora Općinskog Socijalističkog saveza u Kninu oformljen je Odbor za pomoć Zagrebu.

Na prvoj sjednici Odbora donesen je plan rada, u kojem su precizirane pojedinosti za konkretnu akciju koja će biti pokrenuta na čitavom području općine. Građani Knina i ostalog područja općine, zajedno s članovima radnih kolektiva i učenicima svih škola, spremni su da što prije dadu pomoć za postradalo stanovništvo Zagreba.

Izborne konferencije SSRN

Gotovo u svim podružnicama Socijalističkog saveza održane su godišnje izborne konferencije. I mnoge mjesne organizacije održale su svoje godišnje skupove. Dosad su održane takve konferencije u Kistanjama, Ramljanima, Vrpolju, Ivoševcima, Polači, Ljupču itd.

Nakon održanoga savjetovanja s predsjednicima mjesnih organizacija SSRN poboljšalo se stanje u pogledu učlanjivanja dosad neobuhvaćenih građana u organizaciju SSRN. Neke organizacije u tom pogledu postigle su lijepe uspjehe. Tako je organizacija Socijalističkog saveza malog sela Ljupča obuhvatila u svoje članstvo sve upisane birače. U selu Civljanima obuhvaćeno ih je 99 posto, u Kaknju 85 posto, u Biovičinu Selu 80 posto, Pađenima 73 posto, Erveniku i Strmici po 70 posto itd. I u naplati dugujuće članarine dosad se učinilo mnogo više nego u istom razdoblju prošle godine.

RADNIK IZ ERVENIKA STRADAO U ZAP. NJEMAČKOJ

Daleko od svoga zavičajnog krša u kninskoj Bukovici prvih dana studenoga, u saobraćajnoj nesreći koja se u noćnim satima dogodila na ulicama Dizeldorfa, poginuo je građanin kninske komune, 44-godišnji Gojko Vukčević iz Ervenika, oženjen i otac devetoro djece.

On je 1. kolovoza ove godine organizirano krenuo na rad u Zapadnu Njemačku.

Posmrtni ostaci Gojka Vukčevića prevezene su u domovinu i zavičajni kraj. Sahrana je obavljena u Erveniku.

A. MATKOVIĆ

ROĐENDAN SLOBODE DRNIŠA

Jubilarnu, dvadesetu godišnjicu svoga oslobođenja proslavili su Drniš i cijela općina nizom kulturnih i sportskih manifestacija, koje su bile započele već nekoliko dana prije 5. studenog, na dan kad su slavom ovjenčane jedinice XXVI divizije ušle u četiri godine porobljeni grad.

Dan uoči velikog praznika osvanuo je obasjan suncem, a grad okičen zastavama i prigodnim transparentima; po izlozima brojne parole, u dječjim rukama cvijecje.

U vijećnici Općinske skupštine održana je u devet sati svečana sjednica, kojoj su, pored sadašnjih članova obaju vijeća, prisustvovali i prvi članovi ilegalnih narodnooslobodilačkih odbora, brojni uzvanici i gosti, te potpredsjednik Kotarske skupštine Split Nevenka Vuković, sekretar Općinskog komiteta SKH Knin Stevo Ljevaja.

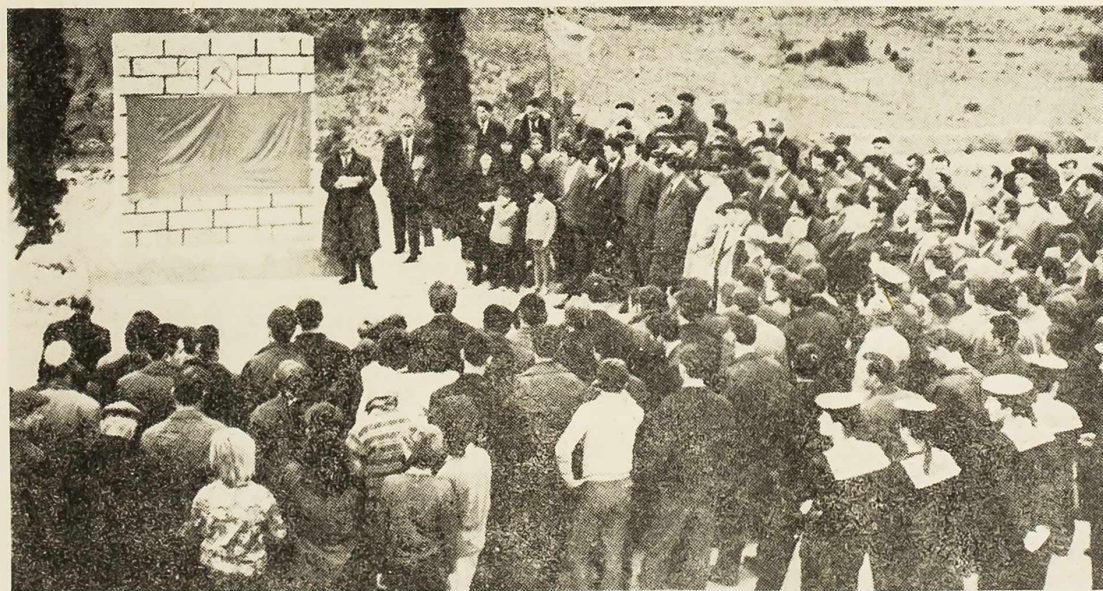
Predsjednik Općinske skupštine Drniša Smiljan Reljić pročitao je referat o dvadesetogodišnjici privrednog i kulturnog razvitka drniške komune i o učešću sinova i kćeri drniške krajine u narodnoj revoluciji. Na svečanoj sjednici odbornici su upoznali s djelom povelja Sabora SR Hrvatske bivšim narodnooslobodilačkim odborima. Povelje će biti uručene naknadno. Općinska skupština donijela je Odluku o ustanovljenju Nagrade grada Drniša koja će se u buduću svakoga 5. studenog dodjeljivati najboljim radnim kolektivima i istaknutim društvim i javnim radnicima. Učenicima Ajki i Nedi Hamer i Simi Piliću dodijeljene su nagrade za najbolje napisane saštave na temu oslobođenja Drniša.

Oko deset sati položeni su vijenci na spomen-pločama u gradu i otkrivena kosturnica palim borcima na Gradini. Uspomenu na pale partizane evocirao je tom prilikom predsjednik Općinskog odbora Saveza boraca narodnooslobodilačkog rata Mile Lovrić.

Puštanjem u pogon nove seperacije tehničkog kamena poduzeća »Kamenolom« i otvaranjem dva kilometra duge asfaltirane ceste od mjesta do željezničke stanice uvečana je proslava u Drnišu.

Vatrometom i koncertom glazbe na Poljani, te svečanom

akademijom, čiji su programi ispunili učenici drniških škola, a prigodni referat pročitao poslanik Organizaciono-političkog vijeća Savezne skupštine Jovo Mudrić, završena je jubilarna proslava oslobođenja Drniša. (c)

Velik broj Vodičana sakupio se kraj spomen-ploče na Srimskim Litkama, uz magistralu, da čuje riječi zahvalnostisvojim borcima. Vodičani su i ove godine dostojno proslavili svoju trostruku svečanost.

Učiteljski stajnovi u Podinariju

U krugu Osnovne škole u Podinariju, sredstvima Općinske skupštine u Kninu, dovršena je izgradnja komfornog učiteljskog stana koji se sastoji od tri sobe i drugih nuzprostorija. Čim parketari i bojadisari završe svoje radove, novi stambeni objekt u Podinariju bit će predat na korišćenje.

A. MATKOVIĆ

SEMINAR O ZAŠTITI PRIRODE U DALMACIJI

Na inicijativu Odjela za prosvjetu i kulturu Skupštine kotara Split u Kninu će se 13. i 14. studenog održati seminar o zaštiti prirode u Dalmaciji, na kontinentalnom dijelu i u primorskom pojasu s otocima. Posebno će se razmotriti problematika zaštite kanjona Krke, od izvora do ušća. Pored

ovjerenika za zaštitu prirode s područja dalmatinskih komuna, ovom skupu prisustvovat će predstavnici turističkih organizacija kotara i općina i drugi.

U praktičnom dijelu seminara predviđen je obilazak kanjona Krke i kanjona Krke, a ako vremenske prilike dopuste i Kornatskih otoka koje treba što prije zaštititi u cijelosti.

Srijedom u 7

JAVNA TRIBINA RADNIČKOG SVEUČILISTA

Srijeda, 11. XI — KULTURNO-ZABAVNI ŽIVOT OMLADINE (panel diskusija).

Srijeda, 18. XI — MEĐUNARODNA SITUACIJA U SVJETLOŠTI NAJNOVIJIH DOGAĐAJA. Predavač: Pero Maravić, sekretar Komisije za međunarodna pitanja Glavnog odbora SSRN Hrvatske.

Dvorana Društvenog doma (DIT). Početak u 19 sati.

KINEMATOGRAFI

»TESLA«: premijera francuskog filma — ZENA JE ZENA — (13. XI)

Premijera američkog filma — KAD SU DALTONOVI JAHALI — (14-17. XI)

»20. APRILA«: premijera njemačkog filma — PJESMA O SARENOM BALONU — (do 16. XI)

Francuski film — SALAMBO — (16-18. XI)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 13. XI — I narodna — Ulica Božidara Petranovića.

Od 14-20. XI — II narodna — Ulica bratstva i jedinstva.

MATIČNI URED

ROĐENI

Ivica, Marka i Pavle Mijalić; Silvana, Frane i Jele Vukičević; Divna, Petra i Stane Zivković; Zoran, Jadranka i Ivanke Marzor; Jadranka, Svetlana i Nedjeljke Ercegović; Damiir, Tone Miktiandra; Dijana, Mira i Nedjeljke Kovačević; Đarko, Nike i Luče Jurić; Zoran, Bogoljuba i Božice Popović; Jadranko, Borisa i Milane Klarin; Miro, Tonka i Veronike Barešić; Dušana, Mare Tomasović; Mislav, inž. Berislava i prof. Ane Matačić; Marinko, Stipana i Mirjane Vidović; Ante, Ivana i Rosande Ercegović; Aleksandar, Jose i Antice Bračanov; Dragica, Duje i Stane Bilić; Silvana, Luke i Tone Lugović; Boris, Dinka i Ike Puljić; Zoran, Ivana i Anje Pešut; Jovanka, Marka i Anice Beneša; Dušana, Stipe i Jele Perica; Zlata, Bože i Milke Slamić; Vesna, Franje i Zorke Oslovčan; Zvezdana, Frane i Marije Gulini; Suzana, Milice Horn; Igor, Krešimira i Marijane Malj; Marina, Marka i Nediljke Kukić; Gordana, Vinka i Božice Bilić; Ljiljana, Slavka i Matije Strkali; Milenko, Nikole i Nade Dobrijević; Dragan, Ante i Ratke Spahija; Zoran, Josipa i Kate Leva; Selma, Mate i Ivanice Zanze; Sanja, Radoslava i Zorice Perica; Jelena, Ante i Vesne Knežević; Irena, Nebojša i Zorke Stanić; Irena, Vladimira Ladak i Jelene Ljubić.

VJENCANI

Perišić Joko instalater — Jakoliš Jela, radnica; Kozomara Dragan, elektromašinski tehničar — Sčić Jasna, službenik; Višnjik Ante, radnik — Milko i Ivanka, domaćica i Aras Vinko, vodoinstalatler — Crljen Darinka, motorista.

ZAHVALA

Povodom teške boli koja nas je zadesila smrću našeg dragog supruga, oca i djeda

IVANA (ĐOVANA) MAURELA

ovime izražavamo našu duboku zahvalnost svim rođacima, prijateljima i znancima koji su ispratili pokojnika na njegovu posljednjem putu, kao i na poslanim vijencima i cvijeću kojim su okitili njegov grob. Našu zahvalnost izražavamo liječnicima i osoblju Kirurškog odjela bolnice Sibenik, koji su se požrtvovno borili za spas života i koji su svojim zalaganjem nastojali ublažiti posljednje boli pokojnika. Zahvaljujemo se sindikalnim podružnicama poduzeća »Tkanina« i »Kornat« iz Sibenika na poslanim vijencima i na ispraćaju dragog nam pokojnika na vječno počivalište.

Ožalošćene obitelji:
Maurel i dr Karmelo Romano
Sibenik - Firenca

Utisci sa XVIII olimpijskih igara

Neobični Tokio

Prošlog tjedna vratio se iz dalekog Tokija Mario Lušić, istaknuti veteran veslačkog sporta i međunarodni veslački sudac. On se nalazio u vodstvu jugoslavenske ekipe koja je sudjelovala na Olimpijskim igrama. Naš suradnik je tom prilikom postavio nekoliko pitanja Mariju Lušiću na koje je on rado odgovorio.

PRVI PUT NA TAKO DALEKO PUTOVANJE?

— Iako sam mnogo putovao, put u Tokio, odnosno na Daleki istok, bilo je prvo moje putovanje, doista me vrlo zanimljivo. Posebno me impresionirao put u prolasku preko Sjevernog pola, gdje smo u Ankorageu imali je-

dino slijetanje za višesatnoga avionskog putovanja.

KAKO VAM SE SVIDJELO U TOKIJU?

— Njegovo prostranstvo nije me toliko iznenadilo koliko japanske specifičnosti i osobine koje Evropa ne poznaje. Naime,

počevši od pozdrava, čitanja, saobraćaja itd. kod Japanaca je sve u protivnom smjeru. Inače, saobraćaj je veoma živ, parkirališta nema, sve je u pokretu. Pješaci su veoma disciplinirani. Ulice i trgovi nemaju naziva ni broja, a Tokio se sastoji od 15 centara, od kojih je trgovačko - prometni centar »Ginza« karakterističan po snažnom osvjetljenju. Za njim se zaostaje ni »Asaksa«, poznati zabavni centar.

STA NAM MOZETE RECI O PLASMANU NASIH VESLAČKIHKIPAJA?

— Učestvovali smo u zaista najtežim kategorijama. Naša veslačka ekipa bila je selekcionirana među najboljim veslačima pod stručnim vodstvom dra Parača i mladoga trenera Klavore. Dvojac s kormilarom, iako pripremljen, sa 50 posto snaga nije bio na psihičkoj visini, pa

otuda nije mogao doći do izražaja, Greškom tehničkog rukovodstva dozvoljeno je da se isti slučaj ponovi i u Amsterdamu. Mišljenja sam da bi se taj čamac bio plasirao u finale da je partner Guberine, koji je dao sve od sebe, bio podjednake vrijednosti. Osmerac sastavljen od mladih i snažnih veslača bio je od strane međunarodnih stručnjaka ocijenjen kao jedan od najboljih veslačkih armova na Olimpijskim igrama. U finalnoj trci pokazao je odlike vrlo dobrog čamca, zauzevši četvrto mjesto ispred niza poznatih ekipa.

DA LI STE PRISUSTVOVALI KONGRESU FISE?

— Da. Na tom skupu raspravljalo se o raznim problemima veslačkog sporta u svijetu, a za naše veslanje posebno je značajno to što su se prodiskutirale mogućnosti osnivanja šampi-

onata za podmladak, što će biti konačno potvrđeno na prvoj sjednici Tehničke komisije Međunarodne veslačke organizacije.

STA MISLITE O OLIMPIJSKIM IGRAMA?

— Olimpijada u Tokiju bila je po redu peta na kojoj sam sudjelovao. Mogu reći da Olimpijske igre postaju sve masovnije i vrlo teško vjerovati da bi se one mogle i ubuduće održavati u manjim gradovima. Mišljenja sam da su Olimpijske igre, što se sportske strane tiče, otišle, nažalost, toliko daleko, da su postale revija najzabavnijih artista svijeta. Trebalo bi, međutim, ubuduće težiti masovnom nastupu fiskulturnika u prostim vježbama. I ova Olimpijada otvorila je širom vrata mnogim artistima, ali i spratuzumijevanju među narodima različite rase i jezike. (j)

Druga savezna nogometna liga DOKLE PORAZI?

OLIMPIJA — SIBENIK 3:0 (0:0)

Igralište u Ljubjani. Sudio Tešanić iz Varaždina. Strijelci: Zagorac 2 i Corn.

Olimpija: Zabajek, Kulenović, Jovičević, Kokot, Soškic, Srbu, Frančeskin, Kapidžić, Zagorc, Arslanagić, Corn.

Sibenik: Sirković, Grgić, Friganović, Zepina, Miljević, Stojić, Marinić, Orošnjak, Stanišić, Relić, Perasović.

BOROVO — SIBENIK 2:0 (1:0)

Igrana u Borovu. Sudio Horvat iz Zagreba. Strijelci: Gotal u 20. i Potkonjak u 85. minuti (iz jedanaesterca).

Borovo: Racić, Kurbanović, Ostojić, Bulić, Bajramović, Petković, Skeledžija, Vujović, Potkonjak, Gotal, Popović.

Sibenik: Sirković, Grgić, Friganović, Zepina, Miljević, Perasović, Zivković, Orošnjak, Stanišić, Relić, Marinić (Sprljan).

Po povratku igrača iz Borova, razgovarali smo sa njima o utakmici. Evo što su oni izjavili:

SVETOZAR STANIŠIĆ:

Utakmica je bila dosta teška. Zasluzeno smo poraženi, jer su domaći u toku cijele utakmice

bili bolji. Mi smo dosta lako primili zgoditke, a u navali smo bili dosta konfuzni. Mogu slobodno reći da smo jedan drugome smetali. Ja se na-

OBAVIJEST

Podsavez nogometnih sudaca u Sibeniku organizirat će tečaj za nogometne suce. Sve zainteresirane osobe neka se prijave u prostorijama ovoga podsaveza: Dom »Partizana« Sibenik.

PODSAVEZ NOGOMETNIH SUDACA SIBENIK

MALI OGLASNIK

TRAZIM praznu ili namještenu sobu. Uпитati u redakciji lista.

TKO POSJEDUJE JEDNU PARTICELU IZMEĐU SIBENIKA I SPLITA, a koju želi prodati, povoljnu za gradnju jednog motela ili manjeg hotela sa privatnim putem sve do mora, tj. da se particela spaja s morem. Eventualno živa voda i struja.

Ponude sa cijenom i veličinom particele poslati na upravljalicu lista.

dam da u nedjelju u Celju nećemo tako slabo igrati.

ROKO ŽEPINA:

Igrali smo slabo i zasluženno smo pobijedeni.

REZULTATI XII KOLA

Maribor — Slavonija 3:0, Istra — Celik 0:1, Rudar — Borac 1:1, Lokomotiva — Famos 4:0, BSK — Borovo 3:3, Sloboda — Varteks 3:0, Kladivar — Split 1:0, Olimpija — Sibenik 3:0.

REZULTATI XIII KOLA

Olimpija — Rudar 6:1, BSK — Maribor 1:2, Sloboda — Slavonija 4:1, Kladivar — Celik 3:2, Varteks — Borac 1:1, Lokomotiva — Istra 2:2, Famos — Split 0:0, Borovo — Sibenik 2:0.

TABLICA

Sloboda	13	10	2	1	36:12	22
Olimpija	13	9	3	1	40:12	21
Maribor	13	6	4	3	20:11	16
Celik	13	7	2	5	26:17	15
Lokomotiva	13	5	5	3	29:25	15
Borac	13	3	8	2	23:22	14
Sibenik	13	5	4	4	16:21	14
Slavonija	13	5	3	5	30:22	13
Borovo	13	4	5	4	16:18	13
Kladivar	13	5	3	4	23:26	13
Rudar	12	5	2	6	26:34	12
Varteks	12	3	3	6	13:16	9
Famos	13	3	3	7	14:32	9
BSK	13	1	5	7	21:36	7
Split	13	3	1	9	13:29	7
Istra	12	1	4	8	10:23	6

PAROVI XIV KOLA

Kladivar — Sibenik, Borovo — Split, Varteks — Famos, Sloboda — Borac, BSK — Celik, Lokomotiva — Slavonija, Rudar — Istra, Olimpija — Maribor.

DALMATINSKA RUKOMETNA REGIJA

Šesta pobjeda „Galeba“

U nedjelju je odigrano 12 kolo Prve dalmatinske rukometne regije. Predstavnici Sibenika »Galeb« i »Metalac« postigli su polovičan uspjeh. Naime, »Galeb« je na svom terenu visoko porazio »Partizana« iz K. Sućurca sa visokim rezultatom od 29:13. Ovo je šesta uzastopna pobjeda »Galeba«. »Metalac« je gostovao u Trogiru i zaslužen je poražen od domaćeg »Partizana« sa 18:12. Na prvenstvenoj tablici vode »Elektra« iz Zadra i Solin, dok se »Galeb« momentalno nalazi na 4 mjestu, a »Metalac« na 9.

»PARTIZAN« - »METALAC« 18:12 (6:6)

»PARTIZAN«: Kandija, Betica 2, Cvetko 2, Bakica 5, Stanić, Halbert 2, Žizak 1, Rožić, Koc 6 i Santić.

»METALAC«: Sarlah, Bašić 4, Korač 2, Periša 1, Antunac 3, Junaković 1, Višić 1, Krička, Vlahov i Belamarić.

Opet su igrači »Metalca« povelili sa 2:0, ali ipak su na kraju utakmice poraženi. U prvom poluvremenu igra je bila znatno življa i interesantnija, jer se je rezultat svakog časa mijenjao.

Nastavak igre protekao je u znaku bolje igre domaćih, koji su u najkratkijim momentima uspjeli sačuvati živce. Pobjeda Trogirana je potpuno zaslužena. Najbolji igrači bili su Koc i Antunac.

Utakmicu je pred oko 300 gledalaca vodio Omerov iz Zadra sa greškama.

»GALEB« - »PARTIZAN« (K. Sućurac) 29:13

Igralište III osnovne škole. Gledalaca oko 200. Sudac Marković iz Splita.

»GALEB«: Čoko, Mandić 6, Ernjak 1, Kujović 4, Milin 9, B. Bujas 3, Z. Bujas 2, Curko, Bogdan i Plančić.

»PARTIZAN«: Sarajčić, Biočić 2, Božin 5, Ban, Goleš, Jerčić 1, Plepel 4, Đarelin i Zagorac 1.

Rukometaši »Galeba« su visokom pobjedom nad novajlijom u zoni s »Partizanom« iz K. Sućurca od 29:13, osvojili šestu uzastopnu pobjedu.

U prvom poluvremenu igra je bila dosta zanimljiva. Domaći su od samog početka nadmetnuli oštar tempo i nisu popustili sve do posljednjeg sućevog zvižduka. Ono je bila jedna od najboljih utakmica »Galeba«.

Najbolji igrači utakmice bili su Mandić, Kujović, B. Bujas i Milin koji je naročito bio nepogrešiv u izvođenju sedmera. U ekipi »Partizana« najbolji su bili Božin i Plepel. Marković je dobro vodio utakmicu. — da —

»GALEB« - »METALAC« 18:13 (6:5)

Igralište III osnovne škole. Gledalaca više od 500. Sudac inž. Marković iz Splita.

»GALEB«: Čoko, Ernjak 1, Curko, Kujović 2, Milin 3, Bujas II 2, Mandić 3, Bujas I 4, Mileta 1, Bogdan 2 i Plančić.

»METALAC«: Salamun, Mamužić, Junaković 2, Jelušić, Belamarić, Antunac 2, Periša, Korač 7, Bašić 2, Bolančić i Sarlah.

Dugo očekivani šibenski derbi Dalmatinske rukometne regije privukao je velik broj gledalaca. Naime, svi oni koji su željeli gledati utakmicu nisu mogli prisustvovati, jer je igralište III osnovne (sjemenište) dosta maleno.

Već nakon druge minute »Metalac« je poveo sa 2:0 i to ga časa nitko na igralištu nije pomislio da će »Metalac« na kraju utakmice doživjeti poraz. U prvom poluvremenu »Metalac« je nadigrao »Galeba«. Dok je u drugom poluvre-

Dalmatinska nogometna zona POBJEDA „RUDARA“

U XI kolu Dalmatinske zone lige razlika između prve i drugoplasirane momčadi smanjila se na 3 boda. Vodeći »Zadar« osvojio je samo bod u susretu sa »Metalcem«, dok su »Zmaj« i »Jadran« na svojim terenima uspjeli savladati svoje takmace. »Dinara« i »DOSK« izgubili su bodove u gostima, dok je »Rudar« na svom terenu uvjerljivo pobijedio »Udarnika« iz Perušića i tako povećao izgleda da popravi svoj slab položaj na prvenstvenoj tablici. Na čelu tablice nalazi se »Zadar« sa 16 bodova ispred »Zmaja«, koji ima 13 i »Jadrana« i »Junaka« sa po 12, te »Metalca« sa 11 bodova itd.

REZULTATI X KOLA

Došk — Zmaj 0:0, Omladinac — Solin 0:0, Zadar — Jadran 1:0, Jugovinil — Metalac 2:2, Dinara — Rudar 1:0, Udarnik — Omladinac (V) 4:0.

REZULTATI XI KOLA

Rudar Udarnik 3:0, Jadran — Dinara 1:0, Junak — Došk 2:1, Metalac — Zadar 0:0, Solin — Jugovinil 1:0, Zmaj — Omladinac (Z) 3:1.

RUDAR — UDARNIK 3:0 (2:0)

Igralište Rudara. Vrijeme oblačno, bez kiše. Teren vlažan. Gledalaca oko 300. Sudac Jušić (Sibenik). Strijelci: 1:0 — Ramljak (3), 2:0 — Dučić (12) i 3:0 — Mileta (54).

Rudar: Curković, Radeljak, Bukarica (Nedoklan), Cakić, I. L. Ramljak, A. Tomić, Dučić, S. Tomić, I. M. Ramljak, Mileta, Z. Tomić.

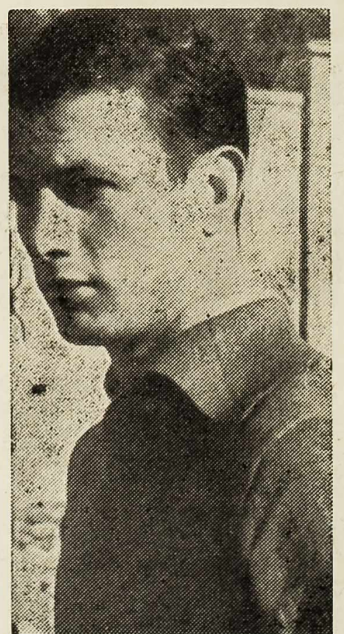
Udarnik: Glumičić (Uremović), Rukavina, M. Stimac, Jurčić, Dodig, Majetić, R. Stimac, Spoljarić, D. Alešković (V. Alešković), Bronzović, Dasović.

Poslije igre o kojoj je vrijedno zabilježiti to na koji su način postignuti zgodici, Rudar iz Siverića je postigao svoju drugu pobjedu koja će mu tek neznatno poboljšati nezavidan položaj u kojem se nalazi.

Zbog obostranog guranja i udaranja, sudac je u 65. minuti igre isključio A. Tomića i R. Stimca.

Pobjeda Rudara je zaslužena. Ni u jednoj se momčadi nije nitko naročito istakao. Sudio je dobro Jušić iz Sibenika. (c)

Urukalo u BSK-u

Jovan Urukalo, standardni igrač Dinare i bivši član NK Sibenika, dobio je ispšnicu od Dinare. On će se uskoro pojaviti na terenu Slavenskog Broda, jer je pristupio BSK-u, članu zapadne skupine II savezne lige.

U toku ove godine Dinara je ostala i bez Petkovića, koji sada igra u OFK-u Beograd, bez inž. Đorđa Bječkovića i Maglice, koji se nalaze na odsluženju vojnog roka, bez Veselina Bječkovića, koji studira u Beogradu, a u prošle godine i bez golmana Vukčevića, sada člana splitskog Hajduka.

I pored tolikih »gubitaka« Dinaru u društvu dalmatinskih zonaš ipak respektiraju sve momčadi s kojima se susreće. Mladi igrači i nova imena uspješno se uvode na »upražnjena« mjesta.

OGLAS

»CROATIATRANS« ZAGREB saobraća svakodnevno sa posebno opremljenim autobusima za noćna putovanja na relaciji:

Polazak	19,00	SIBENIK	6,20
	20,35	ZADAR	4,10
	1,55	RIJEKA	23,15
	3,38	SKRAD	21,35
	6,20	ZAGREB	19,00 Povratak

Toplina u kolima, servis-domaćice autobusa putovanje pravi kratkim, udobnim i nezaboravnim.

Sretno želi
»Croatiatrans« Zagreb